NOVICE

LETO IV. - št. 8 | V KOČEVJU 14. FEBRUARJA 1959 | Cena 10 din

Študijska knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

Zimski motiv iz Zapotoka (Foto ing. Lojze Čampa)

Konferenca Socialistične zveze

Občinska konferenca SZDL je forum, na katerem se pregleda delo v preteklem letu ne samo za Socialistično zvezo temveč tudi za vse politične organizacije in društva kakor tudi delo ljudskega odbora. Tako je bilo tudi na nedeljski občinski konferenci SZDL v Ribnici. V poročilu predsednika obč. odbora Socialistične zveze, Jožeta Pužlja, je bila zajeta vsa pestra dejavnost SZDL ter ostalih organizacij in društev, delo ObLO, uspehi in pomankljivosti pri delu in nalogah, da bo delo Socialistične zveze v bodoče še uspešnejše.

V poročilu je bilo najprej zajeto delo KPJ in v zvezi s tem proslave 40. obletnice delovanja. Tudi v ribniški občini bodo pripravili v jubilejnem letu več proslav.

Narodni dohodek v občini se dviga iz leta v leto, kar je zasluga vseh delovnih ljudi.

Prve tajne volitve novih vodstev organizacij SZDL so potrdile dosedanjo politiko in pravilno delo Socialistične zveze. Ob volitvah je pristopilo v članstvo 1.077 ljudi. Danes združuje Socialistična zveza 3.100 članov ali 75,15% vseh volivcev v občini. Skupno je 22 odborov Socialistične zveze. S povečanjem števila članstva so se naloge odborov še povečale. Predvsem bodo morali storiti več za tolmačenje političnih dogajanj, kakor tudi raznih novih uredb, ker so prav s tem ljudje na vasi premalo seznanjeni.

Tovariš Puželj je nato prikazal delo množičnih in družbenih organizacij in v kratkem obrazložil njihove uspehe in pomanjkljivosti. Posebej je obravnaval delo trškega odbora SZDL. Do izvolitve novega odbora je vladalo v organizaciji precejšnje mrtvilo. Stari odbor ni reševal političnih in gospodarskih problemov. Novi odbor se je zagrizel v delo in je položaj že znatno boljši.

Razprava se je najprej dotaknila pogodbenega sodelovanja zadrugakmet. Upravnik KZ Ribnica, Jože Kušlan, je v jedrnatih besedah prikazal delegatom namen in pomen kooperacije. Edini način za dvig kmetijske proizvodnje v Ribniški dolini je pogodbeno sodelovanje. V tem smislu naj bi tolmačili odborniki SZDL svojemu članstvu smisel pogodbenega sodelovanja med zadrugo in kmetijskimi proizvajalci. Pogodbeno sodelovanje z živino je že našlo pri ljudeh zaupanje, večje težave bodo pa pri koruzi, krompirju in travniških površinah. Te težave pa bodo le toliko časa, dokler ne bodo ljudje uvideli, da jim bo prineslo tudi večje materialne koristi.

Ena od najvažnejših nalog Socialistične zveze v tem letu bo mobilizacija članstva, da naj bi s prostovoljnim delom in denarnimi prispevki sodelovali pri ureditvi ribniškega gradu, ki naj postane bodoče kulturno žarišče ribniške občine. Pri tem delu naj bi priskočile na pomoč mladinske brigade ribniških fantov in deklet. S skupnimi močmi bo kronano delo ob priliki ribniškega festivala v počastitev 40. obletnice Komunistične partije Jugoslavije. Za uresničitev tega naj bi se zavzeli vsi člani SZDL, mladina, podjetja in vsi, ki želijo, da bo Ribnica in z njo vsa Ribniška dolina dobila lepo kulturno središče z muzejem, v katerem bo zbrana vsa zgodovina ribniškega izdelovanja suhe robe, zdomarja in razne druge značilnosti Ribniške doline iz preteklih časov.

V razpravi je sodeloval tudi predstavnik OO SZDL Stane Repar. Med drugim je dejal, da Socialistična zveza prerašča v vseljudsko organizacijo. Ko je govoril o pomenu kooperacije je dejal, da gredo vsi naši napori in ukrepi za dvig kmetijstva, za dvig kmetijskih donosov in s tem tudi na dviganje življenjskega standarda našega kmeta. To pa je mogoče uresničiti le z boljšo in večjo proizvodnjo dela, ki je omogočena v pogodbenem sodelovanju zadruga-kmet. Dejal je tudi, da je miselnost našega kmeta še precej oddaljena od socialističnih načel, zato pa je naloga SZDL, da članom z razlaganjem in prepričevanjem pokaže pravilno pot in jih seznani z osnovnimi problemi socialističnih načel.

V razpravi je med drugimi sodeloval tudi predsednik ObLO, Stane Ilc, ki je odgovoril na nekatera vprašanja in pojasnil, da bodo sredstva od povišanih davkov ostala v celoti občini. Dejal je tudi, naj bi odborniki ObLO, člani svetov in odborniki SZDL in drugih organizacij prenašali vse, kar se je obravnavalo na sejah ali posvetovanjih članom. Sekretar Občinskega komiteja ZK Ribnica, Janez Picek, pa je obrazložil program letošnjih prireditev v počastitev 40. obletnice KPJ v Ribnici in poudaril pomen velike akcije prostovoljnega dela za obnovo ribniškega gradu, kjer bo osrednja proslava.

Na kraju so sprejeli več sklepov. Čimprej je treba po vseh vaseh organiziriti sestanke, na katerih naj se člani SZDL seznanijo z vsebino konference, pri vseh vaških odborih SZDL naj se določi poverjenik, ki bo odgovoren za zbiranje muzejskih predmetov za ribniški muzej. Organizirane bodo mladinske delovne brigade za delo pri obnovi gradu, člani Socialistične zveze naj sodelujejo s prostovoljnim delom ali pa naj prispevajo v denarju. Potrebno je večje sodelovanje med krajevnimi odbori in odbori SZDL ter občinskim odborom SDZL in organizacijami ZK. Obč. odbor Socialistične zveze naj izdela predlog splošnega dela organizacije za to leto.

Na kraju so izvolili nov Občinski odbor SZDL, ki ga sestavljajo: Janez Picek, Anton Maležič, Ivan Car, Jože Puželj, Stane Ilc, Alojz Košir, Ciril Andoljšek, Milena Borovac, Ela Kržan, Žarko Laketič, Jože Babnik, Alojz Zbačnik, Ivan Rober, Janez Pogačnik, Matija Zobec, Mirko Fajdiga, Pavel Beboli, Anton Oblak, Janez Gorše, Drago Češarek, Janez Češarek, Pavle Buatar in Jože Šobar.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Franjo Matoh, Stane Nosan in Marta Knavs. Za delegate za okrajno konferenco pa Janez Picek, Milena Borovac, Jože Puželj, Ciril Andoljšek in Alojz Zbačnik.

NAŠ KOMENTAR

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Ena od zelo važnih nalog sindikalnih organizacij je vzgoja odraslih delavcev. Ta naloga se vsiljuje kot zelo nujna spričo naglega razvoja gospodarstva, ki zahteva tudi sposobnega delavca. To je ena stran vzgoje; druga pa je v tem, da v naši družbeni ureditvi tudi primerno dvignemo zavest delavca ter razbijemo stare navade in tendence, ki so posledica preteklosti.

Zainteresirati delavca v resničnega gospodarja in upravljalca podjetja, s socialistično zavestjo, to je cilj, ki ga morajo sindikati doseči. Vendar v tej smeri še premalo delajo in ne dosegajo večjih uspehov. Res so nekateri kolektivi imeli strokovne tečaje, kot na primer v Lesno-industrijskem obratu, v Kočevski Reki, v »Ključavničarstvu«, na Rudniku in drugod, kjer so z lastnimi napori imeli uspele tečaje za pridobivanje polkvalifikacije, posebno še mlajšega kadra, kar je zelo razveseljivo.

Slabše pa je pri seminarjih za delavsko upravljanje, katere so imeli na Rudniku, Ključavničarstvu in Tekstilani. Mišljeno je bilo, da bi se teh seminarjev udeležili vsi člani delavskih svetov ter člani upravnih odborov podjetja in sindikalne podružnice. Zaradi premalega poudarka važnosti vsebine seminarjev je bila udeležba na zaključku nepričakovano zelo porazna.

Znano je, da delavsko upravljanje temelji na udeležbi delacev v upravljanju in gospodarjenju z družbenimi sredstvi in imajo zato organi delavskega samoupravljanja nad vse važne, konkretne in odgovorne naloge. Za opravljanje teh nalog pa je nujno potrebno določeno stopnjo znanja, kar pa lahko dosežemi edino s tečaji, seminarji in individualnem učenjem.

Lani je delovala tudi posebna šola za izobraževanje članov delavskega upravljanja, v katero je osem večjih kolektivov Kočevja poslalo nekaj svojih članov.

Naloga izobraževanja odraslih pa ni samo stvar sindikata, ampak vseh oblastnih in družbenih organov, ki imajo opravka z vzgojo. Zato bo poleg sedanjih dopisnih šol in kratkih tečajev pripraviti še druge možne oblike osnovnega in dopolnilnega izobraževanja. Do pred leti je v Kočevju delovala večerna nižja in višja gimnazija.

Naloga socialistične družbe je, da vsem, ki iz kakršnih koli razlogov niso mogli v mladih letih doseči zaželeno izobrazbo, ali pa želijo znanje utrditi in dopolniti, da jim to vsestransko omogoči, ker gre za korist delavca in družbe same.

PISMO

V pismu, ki ga je poslal Centralni svet sindikatov Jugoslavije vsem sindikalnim organizacijam v državi, je rečeno, da so dosedanje priprave za uveljavljanje novih tarifnih pravilnikov pokazale, da mora sindikat kolektivom bolj pomagati pri presojevanju pomena in značaja sedanje tarifne politike. V pismu je tudi priporočilo, naj se uvede plačevanje po učinku povsod, kjer so za to pogoji. Na koncu pisma Centralni svet priporoča vsem občinskim in OSS, naj aktivno sodelujejo pri sestavljanju tarifnih pravilnikov.

STROJNE DELAVNICE

Strojne delavnice na Rudniku bodo izdelale 40% opreme za novo rudniško separacijo. Naj pripomnimo, da so strojne delavnice že prerasle okvir obrtniške in postajajo že industrijska dejavnost.

Tudi v gostinstvu plačevanje po učinku

Da se poveča delovna storilnost, za večje spodbude delavcem in uslužbencem v gostinski stroki, bolj kulturno opravljanje gostinskih storitev, pravilnejšo razdelitev osebnih dohodkov — se bo vpeljalo plačevanje po delovnem učinku. Osnove za plačevanje po delovnem učinku so norme, ki predstavljajo planirani promet za posamezno delovno mesto oziroma delovno skupino in merila, ki se izračunavajo na podlagi norm in tarifnih postavk, določenih za delovno mesto po tarifnem pravilniku.

Gostinska gospodarska organizacija mora najprej določiti svoj letni plan prometa v skladu z družbenim planom občine. Ugotovljeni promet se določi na podlagi povprečja zadnjih treh let. Merilo za vsakega posameznika je plan ali skupinska norma, delovni učinek pa se ugotavlja na podlagi točk (poenov) opravljene ure, višina tarifne postavke, odgovornosti dela itd.

Ugotavljanje delovnega uspeha za vodilno in ostalo osebje se določi od plana prometa za celotno gospodarsko organizacijo. Norme se določijo za vse leto naprej po mesecih in se med letom ne smejo spreminjati, razen v izrednih primerih, recimo ob znižanju cen ter spremembi drugih ekonomskih instrumentov ali nerealno postavljenih normah.

Nov način nagrajevanja v gostinstvu se bo uvedel v vseh obratih, kjer je to le možno. Tako bo odpadlo plačilo nadurnega dela, ker bo to zapopadeno v novem načinu nagrajevanja. Delo ob državnih praznikih pa se bo obračunavalo po veljavnih predpisih.

Način plačevanja po delovnem učinku bo privedel do smotrne zaposlitve delavcev v gostinstvu, večje zainteresiranosti za boljšo kvaliteto gostinskih uslug, čuvanje inventarja ter skrbi za uspeh podjetja.

Delavski sveti, upravni odbori in sindikalne podružnice naj dobro preštudirajo način plačila dela po učinku ter z izdelanim predlogom gredo pred kolektiv, preden bo delavski svet skrejel predlog.

Razgovor o problemih in nalogah v občini Lašče

Pomlad sredi zime, tako nekako je zgledalo zadnje dni januarja. Čez dan je sonce prijetno grelo, na polju si videl orače. Pripravljali so zemljo za pomladansko setev.

Sedeli smo za okroglo mizo v pisarni tajništva Občinskega ljudskega odbora v Laščah. — Predsednik Alojz Pečnik, tajnik Jože Kovačič in jaz. Posredoval vam bom zapiske iz moje beležke.

Vprašanje: Kako je z realizacijo občinskega proračuna za lansko leto?

Odgovor: Občinski proračun v letu 1958 smo v celoti realizirali. Lani je znašal proračun 42,000.000 din, letos pa ga nameravamo povečati z ozirom na nadaljnji razvoj gospodarstva in povečanje narodnega dohodka za približno 6,000.000 din. To je seveda v rokah vseh občanov.

Vprašanje: V vaši občini ste dosegli v preteklih letih velike uspehe v komunalni dejavnosti. Kakšni pa so izgledi v tem letu?

Odgovor: Da, tudi letos bomo posvetili vso skrb komunalnim vprašanjem. V načrtu je ureditev vodovodova v Laščah, ki že dolgo terja rešitev. V Logarji so dela pri gradnji vodovoda v teku. Tudi v Dolščakih bo, kakor računoma, dograjen vodovod do polovice leta. Letos bo urejena asanacija v Dvorski vasi. Velik delež v prostovoljnem delu in prevozih za asanacijo bodo prispevali prebivalci. Letos je v načrtu asanacija vasi (tu je potrebna predvsem kanalizacija) v Malih Laščah ter kanalizacija v vasi Strmec. Kakor v Dvorski vasi bodo tudi v Malih Laščah in Strmcu ljudje sami veliko prispevali z delom in drugim pri ureditvi svojih vasi.

Vprašanje: Ali ste imeli lani velike izdatke za zdravstvo.

Odgovor: Da, kar precejšnje izdatke za zdravstvo so precej bremenili občinski proračun. V letu 1958 smo izdali za zdravstvo 6 milijonov din, za preventivno zdravstveno službo pa 1 milijon din. Poleg tega je šlo za ureditev Zdravstvene postaje še okrog 7 milijonov din. Za našo občino, ki je pretežno kmetijska, so ti izdatki precejšnji. V tem letu pa bodo izdatki za zdravstvo še večji. Žadnje fluorografiranje pljuč je pokazalo večje število negativnih izvidov — bolezen TBC. Zdravljenje te bolezni gre na račun občine. Izdatki bodo večji tudi za to, ker se je število zdravstvnega kadra v Laščah povečalo.

Vprašanje: *V vaši občini imate več šol. Nekatere od njih so v slabem stanju, ali pa so premajhne. Ali nameravate graditi tudi nove šole in kje?*

Odgovor: Nujno bi bilo treba zgraditi nova šolska poslopja v Velikih Laščah in na Robu. V Laščah je šolski pouk v dveh krajih: v stari šoli, kjer so prostori majhni in ne odgovarjajo več in v zadružnem domu, ki je bil zgrajen za druge potrebe in ne za šolo. Na Robu se stiskajo otroci v dveh malih učilnicah, v stavbi, ki ne odgovarja potrebam šole, najmanj pa reformirani šoli, katero uvajamo. Gradnje šol pa terjajo velika finančna sredstva, teh pa vedno primanjkuje. Čim bomo imeli možnost oziroma sredstva, bomo začeli z gradnjo šol, najprej v Laščah potem pa na Robu.

To je kratek izvleček iz naših razgovorov. Nismo razpravljali o industriji, ker jo v laški občini ni, tudi nismo govorili o velikih načrtih. Dotaknili smo se problemov, ki so vsem občanom nekako najbližji.

K. Oražem

PEVSKI ZBOR

Mladinska organizacija na Rudniku je prevzela iniciativo za ustanovitev novega pevskega zbora, ki bo deloval v okviru DPD »Svobode« Rudnik. Priprave za ustanovitev so že v teku. Pevski zbor bo vodil novi glasbeni vodja pri rudniški »Svobodi« Adi Škorjanc.

VREME

Konec tedna pričakujemo sneg z burjo, nato nekaj jasnih in zelo mrzlih dni. Okrog 18. februarja se nam obetajo ponovne lahne snežne padavine. Postopno bo toplejše vreme.

PO SVETU

Ameriški zunanji minister Dulles je bil na obisku v Veliki Britaniji, Franciji in Zahodni Nemčiji. Ko se je vrnil v Washington je v razgovoru izjavil, da zahodne sile ne bodo pristale na to, da bi Sovjetska zveza prepustila vzhodnonemškim oblastem svoje funkcije v Berlinu. Zahodne dežele bodo ščitile svoje interese v Berlinu četudi za ceno vojne, vsaj tako si lahko tolmačimo izjave nekaterih zahodnih državnikov. Zahodne države so še vedno pripravljene na pogajanja s Sovjetsko zvezo, na pogajanja, ki naj bi zajela vprašanje Berlina in združitve Nemčije ter celotni kompleks evropske varnosti.

V Zürichu v Švici so se usedli za skupno mizo najvišji državniki Grčije in Turčije. Razpravljali so o ureditvi Cipra, ki je že dalj časa jabolko spora med obema državama. Po zadnjih poročilih sta se premier Grčije in Turčije sporazumela o ciprskem vprašanju. Ciper bo neodvisna republika.

V Damasku, v sirskem delu ZAR, so študentje priredili demonstracije v znamenje protesta zaradi smrtne obsodbe bivšega predsednika Iraka, polkovnika Arefa. V Iraku, deželi, ki je lani pometla z diktatorji, se pletejo čudne stvari, ki brez dvoma niso v korist arabski solidarnosti.

V Alžiriji divja vojna nenehno naprej. Alžirsko poročilo navaja, da je padlo v času od 31. januarja do 6. februarja v bojih 575 francoskih vojakov, 275 pa je bilo ranjenih. V tem času je bilo 237 spopadov. Alžirski uporniki so vrgli v zrak 43 vlakov, poškodovali 8 francoskih letal itd. Tudi na alžirski strani so imeli žrtve. Padlo je 78 borcev, ranjenih je bilo 94, poleg tega je bilo ubitih tudi 158 civilistov. Kakor kaže, se alžirska tragedija še ne bo kmalu končala.

Kongresna stranka se bo, kakor je izjavil predsednik indijske vlade Nehru, zavzela za ustanavljanje uslužnostnih kmetijskih zadrug po vsej deželi. Nehru je dejal, da v deželi, kakršna je Indija, kjer so majhna posestva obsojena na revščino in životarjenje, ni druge rešitve kakor da se povežejo med seboj v zadruge.

Kaže, da bo število brezposelnih v ZDA v kratkem doseglo 5 milijonov. Lani v aprilu, ko je bila brezposelnost na višku, je bilo v ZDA 5,12 milijona ljudi brez dela. Na vsakih 17 delavcev pride zdaj po en delavec, ki ne more dobiti dela. Ti podatki nam povedo, da je prenekateri ameriški delavec v strahu za svoj vsakdanji kruh.

Vlada na Kubi je izdala ustavni zakon, s katerim je zamenjala dosedanjo ustavo, ki datira iz leta 1940. Po novem zakonu je lahko za predsednika republike izvoljen kandidat, ki je star najmanj 30 let, v tem ko je bila dosedanja najnižja starostna meja 35 let. Naj pripomnimo, da je Castro, vodja kubanskih upornikov, ki so pregnali diktatorja Batisto in njegove ljudi, star 32 let. Castrovo gibanje se bo verjetno kmalu preosnovalo v politično stranko. Računajo, da bodo volitve na Kubi najpozneje čez 20 mesecev.

V Hondurasu je pred dnevi izbruhnil upor. Uporniki so zavzeli neko mesto, 150 km od glavnega mesta, vendar pa so jih vladne čete spet vrgle iz mesta. Vladna letala stalno preletavajo ozemlje, kjer sumijo da so uporniki.

Proslave ob obletnici KPJ

Okrajni odbor za proslavo 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije je z občinskimi odbori za te proslave in ostalimi družbenimi organizacijami pripravil program praznovanj v našem okraju za vse leto.

Prva proslava bo že 1. aprila, ko bo slovesen odhod mladinskih delovnih brigad na gradnjo avtoceste »Bratstvo in enotnost«, zadnja pa bo 27. decembra, ko bo v Ljubljani akademija v počastitev obletnice ustanovitve USAOJ.

Od 21. do 23. aprila bodo slavnostne akademije na čast 40-letnici KPJ po vseh občinah, večje proslave v naših krajih, za katere je že sedaj določen čas, pa bodo še: 20. septembra na Turjaku, ko bo odkritje spomenika in grobnice. Ta proslava bo imela okrajni značaj in se je bo udeležilo okrog deset tisoč ljudi. 26. marca bo ob obletnico bitke v Jelenovem žlebu proslava v Ribnici. Proslava bo združena z občinskim praznikom na ta dan. Druga večja proslava pa bo v Ribnici konec septembra, ko bodo odkrili spomenik padlim borcem in pripravili ribniški festival.

V Kočevju bo 31. maja slavnostna akademija v počastitev velike tekstilne stavke leta 1935, ki jo je takrat organiziral tovariš Leskovšek, 4. oktobra pa bo proslava obletnice Zbora odposlancev slovenskega naroda, združena z občinskim praznikom.

Proslave te velike obletnice, združene z akademijami, kulturnimi in fizkulturnimi prireditvami in nastopi pa bodo po vseh krajih.

DOPISNIKI! POROČAJTE O OBČINSKIH KONFERENCAH IN ZBORIH!

Vsem udeležencem stavke,

tekstilnih delavcev v bivši tovarni »Horak« leta 1935 v Kočevju

V znak počastitve 40-letnice ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije bomo posebno slovesno proslavili 24. obletnico stavke, ki jo je organizirala KP v »Horakovi« tovarni v Kočevju.

Ker bi želeli, da bi se še pred proslavo sestali vsi preživeli organizatorji in udeleženci stavke, jih prosimo, da nam javijo do 20. februarja svoja imena in naslove, na naslov »Tekstilana« Kočevje.

Pripravljalni odbor

Zunanjepolitični komentar

DRUGI OBISK

Že drugič je »Galeb« spustil sidro v etiopskem pristanišču Massaui. Drugič je že predsednik Tito prispel na prijateljski obisk v afriško deželo — Etiopijo. Minila so štiri leta, odkar je predsednik Tito kot prvi šef neke druge države stopil na etiopska tla in bil tam toplo sprejet in navdušeno pozdravljen. Odtlej pa do danes se je sodelovanje med obema deželama neverjetno poglobilo in razširilo, postalo je pravcati zgled, pristnih in prijateljskih odnosov med dvema državama z različno družbena in politično ureditvijo, primer miroljubnega sožitja v praksi.

Čeprav sta Etiopija in Jugoslavija zelo različni deželi, z dveh različnih celin in z drugačno zgodovinsko potjo, so vendar odnosi med njima neverjetno iskreni in prijateljski. Naši narodi so pokazali globoke simpatije za pogumni boj, ki ga je bilo etiopsko ljudstvo leta 1936 proti nadmočnemu fašističnemu napadalcu, prav tako pa je po zatrditvah najvišjih etiopskih voditeljev njihovo ljudstvo z naklonjenostjo spremljalo boj našega ljudstva proti tujemu okupatorju. V prvih letih po vojni so bili stiki med obema deželama razmeroma skromni, dokler ni leta 1951 odpotovalava v Etiopijo jugoslovanska misija dobre volje in dokler nista obe deželi vzpostavili leta 1952 medsebojnih diplomatskih odnosov.

V tem novejšem obdobju vzajemnih stikov so bili zabeleženi znatni in pomembni rezultati, zlasti na področju gospodarstva. Medtem ko je leta 1953 jugoslovanski izvoz znašal le 20.000 dolarjev, je leta 1957 zrasel na 400.000 ali dvaisetkrat več. Še obočutnejši je bil skok v uvozu iz Etiopije. Ta je pred petimi leti dosegal komaj nekaj tisoč dolarjev, medtem ko je lani znašal nad poldrugi milijon. Jugoslovanska podjetja pomagajo graditi razna večja, pomembnejša podjetja, kot je pristanišče Asab, raziskujejo naftonosna področja in proučujejo možnosti za izkoriščanje gozdnih površin. Posebej je pomembna tehnična pomoč, ki jo nudi Jugoslavija slabše razviti Etiopiji. Številka blizu 135 članov jugoslovanskega kluba v Adis Abebi nazorno kaže, kolikani pomagajo naši inženirji, zdravniki, ekonomisti in drugi strokovnjaki pri splošnih prizadevanjih za razvoj etiopske dežele.

Seveda je takšna pomoč samo izraz skupne, podobne politike, ki jo obe deželi zasledujeta v mednarodnih odnosih. V svojih težnjah, da bi ostali izven blokov, na samostojni poti, da bi pomagali utrditi mir in sodelovanje med narodi, sta se obe deželi nujno morali zbližati med seboj. Njuno medsebojno sodelovanje pa seveda mora temeljiti na načelih, za katera se obe državi zavzemata v mednarodnih odnosih.

Sedanji ponovni obisk predsednika Tita Etiopiji ima predvsem namen, da okreni temelje medsebojnega prijateljstva in sodelovanja, hkrati pa še tesneje poveže skupne napore obeh dežel za zmago ideje miroljubnega sožitja v svetu. Čeprav sedanji obisk ne nosi pečata uradnega srečanja dveh državnikov, bodo vendar medsebojni razgovori tudi tokrat pomagali utrditi vezi med Etiopijo in Jugoslavijo in jih še nadalje razviti, hkrati pa bodo pomenili nov prispevek k miroljubnim naporom.

Martin Tomažič

Prve Prešernove nagrade na šoli „Jožeta Šeška“

Brškone ni večjega kraja v Sloveniji, kjer se ne bi bili te dni ljudje zbrali in počastili spomin velikega pesnika. To svojo kulturno dolžnost smo izpolnili tudi mi — učenci, učitelji in profesorji osnovne šole Jožeta Šeška, le da je naša proslava bila čisto šolska prireditev in da javnost zanjo skoraj ni zvedela.

Proslava, ki je bila v soboto po tretji šolski uri v dvorani množičnih organizacij za komitijem, je bila sicer skromna, vendar v nečem nova: težišče letos ni bilo na deklamiranju in prepevanju Prešernovih pesmi kot doslej, ampak so učenci razen dveh izjem vsi nastopali z lastnimi deli. Proslavo smo si zamislili kot nekakšen organski zaključek in vrh Prešernovega natečaja, ki smo ga razpisali pred poldrugim mesecem, sedaj pa razglasili njegov izid in učencem razdelili nagrade.

Kot so »Novice« že poročale, so učenci lahko tekmovali s svojimi deli v literarni, likovno-glasbeni, poljudnoznanstveni in tehnični skupini in se tako potegovali za nagrade, ki jih je bilo pripravljenih kar precej. Žal v nekaterih skupinah — v glasbeni in poljudnoznanstveni — ni bilo pravega odziva in tako nam je nekaj nagrad ostalo: počakale bodo do novega natečaja, ki bo še letos aprila.

Največ učencev je tekmovalo v literarni in likovni skupini; tu je imela komisija dovolj dela, da je iz množice pesmi in raznih krajših pa tudi že precej obsežnejših spisov in kopice risb izbrala najboljše. Da bi pravičneje ravnali, smo vse prispevke razdelili po starosti tekmovalcev v dve skupini: v prvo do četrtega razreda in drugo od petega do osmega razreda. Za vsako skupino smo imeli drugačen kriterij in za vsako skupino so bile posebej določene prva, druga, tretja in po potrebi še četrta nagrada. Nagrade so bile v glavnem knjižne, v tehnični in likovni skupini pa tudi uporabne: pribor za rezljanje, pribor za tehnično risanje, garnitura barvic in podobno.

Nagrade so dobili:

V literarni skupini z nižjih razredov:
1. nagrado Janko Resnik, IV.a; 2. nagrado Jasna Honzak, IV.a; 3. nagrado Alenka Švajger, III.b; 4. nagrado Duška Kovačevič, IIIa. razred.

Z višjih razredov: 1. nagrado Ivan Hegler, VI. b; 2. nagrado Mihaela Humek, V. b; 3. nagrado Janez Jeranko, VIII. razred.

V likovni skupini — z nižjih razredov: 1. nagrado Alenka Košir, 2. nagrado Duška Kovačevič, 3. nagrado Majda Oblak, vse iz IIIa.

Z višjih razredov: 1. nagrado Bernardka Nosan, VII. r.; 2. nagrado Milenka Honzak, V.b; 3. nagrado Karel Tratar, Vb. razred.

V glasbeni skupini: 1. nagrado Slavka Kosi, VIII. r.

V poljudnoznanstveni skupini: 1. nagrado Jože Mlakar, VII. r.

V tehnični skupini — iz nižjih razredov: 1. nagrado Dušan Žnidaršič, II.b; 2. nagrado Dušan Porenta, II.a; — Z višjih razredov: 1. nagrado Egon Berdavs, V.b; 2. nagrado Peter Kranjc, VIII. razred.

Vodstvo šole vsem nagrajencem čestita in njim kakor tudi drugim učencem želi pri prihodnjih tekmovanjih vsaj takih, če ne še lepših uspehov!

V Dragi še ni interesentov

Kooperacija, ali kakor pravimo po domače sodelovanje zadruga—kmet, je v teh dneh predmet razgovorov po naših zadrugah. Zadruge imajo orientacijske plane, koliko bodo krompirja, koruze itd. posadile ali posejale skupno s kmetijskimi proizvajalci. Zanimalo me je, kako bodo začeli s kooperacijo v Kmetijski zadrugi Draga. Iz razgovora s predstavniki zadruge sem izluščil nekatere misli in ugotovitve.

Področje Drage je precej oddaljeno od večjih središč in železnice. Zato v teh krajih, ko govorijo z zadružnem sodelovanju, najprej načnejo komercialno plat, to je, koliko bodo iztržili jeseni za pridelke iz tega sodelovanja. Takole računajo: če bo cena krompirja, navadnega, franko železniška postaja, 9 din kg, bo dobil kooperant v Dragi in okoliških vaseh za kg krompirja 6,50 din, razlika 2,50 din odpade največ za prevoz do železniške postaje.

Zaradi tega se dragarski kmetje še niso ogreli za zadružno sodelovanje v pridelavi krompirja. O tem problemu so razpravljali tudi na zadružnem seminarju v Kočevju in ugotoviti, da bodo KZ, ki so oddaljene od železniške postaje, prišle v zgubo, če ga bodo plačevale in prodajale po določenih cenah. Podobno je tudi s ceno gnojil za oddaljene zadruge. Zaradi visokih prevoznih stroškov v oddaljenih krajih zadruge ne bodo mogle prodajati gnojil po kalkulacijskih določenih cenah. Zato so sklenili, da se o teh problemih seznani Okrajna zadružna zveza.

Orientacijski plan kooperacije na območju zadruge Draga govori, da bo v letu 1959 posajen krompir na površini 11 ha. Tako plan; po zadnjih ugotovitvah pa računajo, da bo zadružno sodlovanje obsegalo vsega 3 ha krompirišč!

Kakor sem zvedel v pogovoru, zadruga teži, da bi čimveč kmetovalcev bilo vključenih v sodelovanju. Urediti bo treba odkupne cene krompirja, tako da bodo realne. Večji pridelek krompirja bo kmetom prišel prav tudi za pitanje prašičev in govedi. V teh krajih so dobri pogoji za pitanje živine in vzrejo prašičev, predvsem bikonov, težkih do 100 kg, ki imajo najboljšo ceno. Pitanje in vzreja naj bi se organizirala v zadružnem sodelovanju, to je v kooperaciji.

Tudi o izboljšanju travišč imajo plan na podlagi kooperacije.

PREDAVANJE NA RUDNIKU

Glavno težišče dela v zimskem času rudniške »Svobode« je izobraževanje delavcev, predvsem pa novodošlih. V januarju so začeli s ciklusi predavanj s politično in strokovno tematiko ob predvajanju ozkih filmov. Predavanjo so štirikrat mesečno v popoldanskem času v šabovski sobi v rudniški restavraciji. Za mlade in nove delavce so taka predavanja več kot potrebna. Na njih se bodo vsai v glavnem seznanili s politično-družbeno problematiko, strokovna predavanja pa jim bodo pomagala, da se bodo prej seznanili s svojim delom in delom rudnika.

Stanovanjske gradnje v Šalki vasi

Letos se na Rudniku v Kočevju predvideva zmanjšani obseg stanovanjske gradnje, ker bodo v glavnem zaključevali začeta dela in urejevali komunalne objekte v Šalki vasi. Za dokončno dograditev četvorčkov in vrstnih hiš v novem naselju bo potrebno letos vložiti še 13,700.000 din. Nadalje bodo porabili za zaključek del pri kanalizaciji v naselju 175.000 din, za zunanjo elektrifikacijo 2,816.000 din in za ureditev ceste in steze v naselju 5,388.000 din. Novogradnja v naselju bo stanovanjski blok, za kar je predvideno 15,000.000 din.

Sredstva za te investicije so predvidena iz sledečih virov: v lanskem letu je ostalo neizkoriščenih iz stanovanjskega sklada 4,400.000 din, posojilo iz republiškega stanovanjskega sklada 1959. leta 10 milijonov din, posojilo iz obč. stanovanjskega sklada 1959. leta 15 milijonov din ter lastna udeležba rudniškega sklada 7,679.000 dinarjev. Skupno torej 37,079.000 din.

Te številke nam povedo, da vlaga Rudnik rjavega premoga precejšnja sredstva v gradnjo, da bodo delovni ljudje prišli do stanovanj. Dal je lep zgled, kako se rešuje stanovanjska stiska, ki je v Kočevju še posebno pereča.

Leta 1961 300.000 ton premoga

Na seji delavskega sveta Rudnika Kočevje, 6. februarja, so obravnavali in sprejeli družbeni plan podjetja za leto 1959. Seznanili vas bomo z nekaterimi značilnostmi tega plana.

Plan proizvodnje za leto 1959 predvideva, da bo nakopano 180 tisoč ton premoga, od tega v jami 80.460 ton. Kljub razmeroma visoki eksploataciji premoga pa se bodo rudniške promogovne zaloge razmeroma malo črpale; v jami za 1,94 odst., na površinskem kopu pa za 7,82 odst. kar da skupno za ves rudnik 3,32 odst. izkoriščanja.

V jamskem obratu bo glavna odkopna metoda širokočelno odkopavanje, ki je v rudniku že precej vpeljano. Izpopolnili bodo podpiranje na čelu z boljšimi stojkami in uvedli jeklene stropnice, to pa zato, da bi še bolj zmanjšali porabo jamskega lesa, kateremu bo cena letos spet porasla.

Na površinskem kopu bodo letos odkrili 550.000 kub. metrov odkrivke. Ta številka je visoka zato, da bodo vsaj deloma nadoknadili zamujeno odkrivanje v preteklih dveh letih. Le tako bodo lahko ohranili proizvodno kapaciteto površinskega kopa ca 100.000 ton premoga letno, kakor je to predvidel perspektivni plan.

Na podlagi predvidene proizvodnje premoga ter delovanja nekaterih novih ekonomskih instrumentov se predvideva, da bo znašal v letu 1959 družbeni bruto produkt — realizacija 772,660.000 din kar je za 8,1 odst. več kot lani. Zaradi povečane proizvodnje bo dosežen tudi večji čisti dohodek, ki bo v primerjavi z lanskim letom večji za 6,4 odst., osebni dohodek iz čistega dohodka pa se bo povečal za 4,5 odstotkov.

Plan investicijske izgradnje rudnika za leto 1959 govori, da bodo v glavnem nadaljevali investicijska dela pri rekonstrukciji, obnavljanju tehnično in fizično dotrajanih osnovnih sredstev in stanovanjski izgradnji.

Z rekonstrukcijo rudnika so začeli v letu 1957, takoj ko so dobili od Investicijske banke kredit v višini nad 290 milijonov din. V prvi fazi dela so začeli z gradnjo podaljška industrijske proge do nove separacije in z nabavo opreme za površinski kop. V letu 1958 so začeli z drugo fazo dela. Nadaljevali so z začetimi deli, na novo pa so začeli z izgradnjo glavnega vpadnika. Od začetka rekonstrukcije pa do zadnjega decembra lani so porabili za ta dela 167,136.000 din, od tega so vložili lastnih sredstev 42,538/000 dinarjev.

Da bodo lahko končali z rekonstrukcijo rudnika do predvidenega roka, to je do leta 1961, takrat naj bi začeli s proizvodnjo premoga 300 tisoč ton letno, bodo morali investirati v tem letu skupno 138,642 tisoč din. Samo za glavni vpadnik bo potrebno nad 65 milijonov din, za novo separacijo nad 61 milijonov din, za železnico pa 11,393 tisoč din. V tej veliki investiciji bodo znašala lastna sredstva rudnika nad 27 milijonov din, ostala sredstva pa bodo črpali iz posojila.

Program nabave opreme za rudnik govori, da bodo v letu 1959 nabavili osnovna sredstva v višini 40,655.000 dinarjev.

Ko so sestavljali družbeni plan podjetja, niso pozabili tudi na druge stvari. Za osebno, higienско in tehnično zaščito dela bodo izdali skupno 6,670.000 din.

Kandidati za nadomestne volitve

V zadnji številki smo poročali, v katerih volilnih enotah bodo nadomestne volitve v Občinski ljudski odbor Kočevje, danes pa o kandidatih za občinske odbornike v teh enotah.

Za območje mesta, desna stran od glavnega mostu do Dolge vasi, kandidira LADO TROHA, z Reške 5; za območje mesta, Šeškov in Kolodvorski teren, kandidira MILAN ARKO, iz Šeškove 10; za območje naselja Šalka vas, IVAN JERMAN, rudar iz Šalke vasi; v volivni enoti vasi: Nova sela, Delač, Colnarji, Dren, Lipovec, Rajšele, Zapuže, Kostel, Maverc in Žaga pa MIHA DELAČ, uslužbenec, sedaj v šoli v Ljubljani.

Za nadomestne volitve v zbor proizvajalcev pa kandidirajo:

V enoti Kemična-Elektro-Kočevski tisk, RUDI GRUDEN, tehnični vodja podjetja »Elektro«; v enoti gradbenega podjetja Zidar 1. MARTIN NOVAK s črnomaljske ceste 7, 2. BRUNO CIGLIČ, Trg svobode 1 in 3. DOMINIK TROBENTAR s Črnomaljske c. 11; v volivni enoti Avto, Železniška postaja, Podjetje za vzdrževanje proge in Pošta, kandidirata: 1. RAJKO HVALA iz Kolodvorske 7, 2. ALOJZ KOJEK z Brega 25, v volivni enoti Vodovod, Komunala, Stanovanjsko skupnost, Klavnica, Kino, Kovaštvo, Kleparstvo, Pleskarstvo, Mizar, Modno krojaštvo, Splošno krojaštvo, Žensko krojaštvo, Mesnica Predgrad, Damski salon, Tapetništvo, Čevljarstvo in Fotolik pa kandidirata JOŽE PIRMAN z Reške 2 in LEON URH s Trga svobode 21, Kočevje.

Volitve za splošni zbor bodo v nedeljo 22. februarja, za zbor proizvajalcev pa v ponedeljek, 23. februarja.

PORAST

Izvršni svet LRS je pripravil za prihodnje zasedanje Ljudske skupščine LRS obsežno poročilo za preteklo leto. Med številnimi podatki, ki jih navaja poročilo, je zlasti poudariti ugotovitev, da se je lani skupni narodni dohodek Slovenije povečal za 8 do 9 odstotkov. Proizvodnja v gradbeništvu se je povečala za 17 odstotkov, v kmetijstvu za 12 odstotkov, industrijska proizvodnja pa je narasla za 7 odstot.

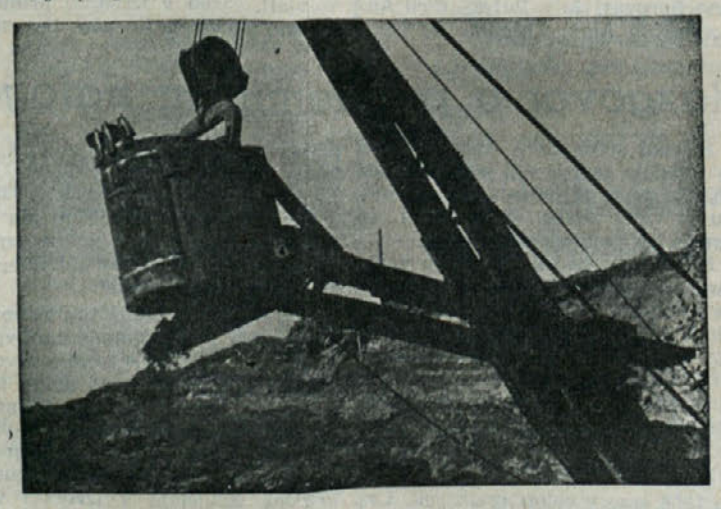

Bagri so v veliko pomoč rudarjem

Skoro 6 milijonov

Člani sveta za zdravstvo pri ObLO Ribnica so se lani sestali devetkrat. Obravnavali so personalna vprašanja v zdravstvenih ustanovah, zdravstveno-prosvetno delo v občini, o minimalnem programu za zdravstveno varstvo žena, otrok in šolske mladine, organizacijo preventivne službe in drugo.

Svet je precej storil za ureditev preventivne službe na sploh, ureditev patronažne službe, razpravljal je o razširitvi Zdravstvenega doma. Na sejah je bilo večkrat na dnevnem redu vprašanje cen zdravstvenih storitev. Najbolj pereče je vprašanje sanitarne službe v občini, ki je v mrtvilu, to pa zato, ker primanjkuje strokovnih moči.

Lani je bilo za socialno varstvo odobreno 5,900.000 din. Največ denarja je bilo izdanega za socialne podpore — 1,320.000 din, potem za oskrbnine za mladoletne v domovih, za šolske mlečne kuhinje, žrtve fašističnega terorja itd. Že iz tega, kar smo navedli, se zrcali skrb ljudske oblasti za tiste ljudi, ki so najbolj potrebni pomoči.

KNJIGE ZA RUDARJE

Ljudska knjižnica na Rudniku razpolaga z okrog 1.500 knjigami. Rudarji in drugi delovni ljudje na Rudniku radi posegajo po knjigah — obisk v knjižnici je zelo dober. Dobra knjiga vzgaja in plemeniti človeka, zato rudniška knjižnica opravlja pomembno vzgojno delo.

40 let zgodovinske poti

S šestojanuarsko diktaturo leta 1929 je bila ukinjena še zadnja trohica svobode v stari Jugoslaviji. Razpuščene so bile vse organizacije, zavladali so pendreki in puškina kopita. Z gospodarsko depresijo, ki je zajela svet, se je socialno stanje delavstva kakor tudi malih in srednjih kmetov močno poslabšalo. Industrijalci so odpuščali delavce, zapirali svoje obrate, banke so ustavile izplačilo vloženih prihrankov a še nadalje neusmiljeno zahtevale obresti od svojih dolžnikov. Mala industrija in obrtništvo ni moglo poravnati svojih obveznosti do bank, zato je šlo v konkurz, njihove obrate pa so pokupili kapitalistični mogotci in banke. Procesije brezposelnih delavcev so se valile po cestah iz kraja v kraj in iskale dela in kruha, katerega pa ni bilo najti nikjer.

Trboveljska premogokopna družba je grozila, da bo popolnoma ustavila delo v rudniku v Kočevju. S tem je grozila brezposelnost novim stotinam rudarjev s še več družinskimi člani. To bi bil za rudarje še hujši udarec, zato ker so ostali na rudniku rudarji z več članskimi družinami, ker so se rudarji z manjšimi družinami že prej odselili v Belgijo, Holandijo in druge države. Številne delavske deputacije v Ljubljano in Beograd so končno dosegle, da se to ni zgodilo, pač pa se je obratovanje v kočevskem rudniku jako omejilo. Od 1200 zaposlenih rudarjev v rudniku po prvi svetovni vojni jih je ostalo v letu 1931 le okrog 80. Toda tudi ti so delali tedensko le po dan ali dva. O tem nam priča naslednji

SEZNAM

delavskih šihtov za mesec april 1936 v rudniku Kočevje TPD.

1 Ahac Franc	1-0	8-4—8
2 Colnar Pavel	1-6	8-4—8
3 Hren Jernej	1-4	8-4—8
4 Jajtič Ivan	1-5	— Bil bolan
5 Maconi Ivan	1-6	8-4—8

itd.

Skupaj navaja seznam 83 delavcev. Kako je preživljal rudar z zaslužkom 8 delovnih dni na mesec sebe, ženo in 6 otrok, si lahko mislimo.

Nič boljše se ni godilo malim in srednjim kmetom. Za njihove pridelke ni bilo kupcev. Zato niso mogli plačevati obresti od svojih dolgov niti davkov, katere so neusmiljeno izterjevali. Po vaseh je pel boben. Izterjevalci davkov so neusmiljeno rubili kmečko premičnino, predvsem živino in jo odvažali. Večkrat je prišlo do fizičnih spopadov med kmeti in davčnimi izterjevalci, katere so vedno spremljali orožniki.

Beograjska vlada je uvidela, da tako stanje ne bo moč več dolgo zdržati. Zato je izšel zakon o društvih, shodih in posvetih, objavljen v Službenem listu kraljeve banske uprave Dravske banovine, dne 3. oktobra 1931 št. 463-60, s katerim so zopet dovoljena nekatera društva in zborovanja.

Komunistična partija je videla vse to trpljenje delovnega ljudstva, zato je skušala, čeravno močno oslabljena v strogi ilegali, temu odpomoči. To naj potrd naslednji akt.

Žandarmerijska stanica Kočevje
Pov. Br. 472
25. junija 1933 god.
u Kočevju

Dvomesečno poročilo o gibanju komunistov na reonu ove stanice.

Sreskemu načelstvu u Kočevju.

Na osnovi tamošnjega naloga pov. No. 67. od 19. I. 1933 god. dostavljam sledeči izveštaj:

1. Na reonu ove stanice živi tem časom 9 komunista odnosno komunizma sumljivih lica koji se vodi u evidenciji.

2. Od navedenog broja jeste jedan opisan i to: Erkar Ivan iz Brega br. 12, opština Stara Cerker, srez Kočevje. Istemu je od strani tamošnjega načelstva zabranjeno napuštati svoj rodni kraj, a od strane ove stanice se vodi nad istim intenzivni nadzor, te se mu s tem sprečava svaki protidržavni rad.

3. U internaciji se ne nalazi ni jedan komunist, a u zatvoru se nalazita rad. suma komunizma radnika Orehek Ivan i Kralj Vinko oba iz Kočevja.

4. Od u evidenciji vodjenih se nalazi ni jedan u inostranstvu, već so svi na svojim običnim boravištima u naši državi.

Prednje predlagamo s molbom za nadležnost.

Komandir Žand. stanice nar. vod. III. klase Matevž Sojer l. r.

Že v decembru leta 1933 so bili po mestu Kočevju in okolici raztreseni letaki, pisani v slovenskem in nemškem jeziku:

Čitaj in daj naprej!

Proletarci vseh dežel, združite se!

ZAHTEVAJTE KOLEKTIVNO POGODBO

Tekstilni delavci in delavke v Kočevju niso bili nikdar v večji bedi, niso bili nikdar bolj izkoriščani kakor danes. Njih položaj se še vsak dan slabša, vsak dan imajo manj kruha, zato pa morajo vedno bolj garati. Zato se na godi vedno bolše gospodom kapitalistom, ki zidajo vile in se vozijo na luksuzna potovanja na delavčeve stroške.

Domačini so v primeru z inozemci strašno slabo plačani. Nimamo proti inozemcem kot osebam ničesar, ampak ne sme se dogajati, da so domačini za enako delo slabše plačani kakor oni. Sicer pa je sviniarija, da se zaposluje inozemce, med tem ko vlada v Kočevju in okolici brezposelnost. Z delavkami ravnajo kot s sužnjami. V stari tovarni zahteva delovodja od vsake, ki še ni zgarana, da bo njegova. Če tega noče, ji ne pusti popraviti mašine, tako da ne more zaslužiti akorda. Delati pa morajo delavke kakor črna živina, plačane pa so po 2 din za isto delo za katerega zaslužijo moški 3—4 din. Delati morajo po 14—16 ur na dan in niti nadure jim ne plačujejo. Najbolj gnusno pa postopajo fabrikanti z mladoletniki. Štirinajstletni fantje morajo delati kot odrasli in to več mesecev zastonj.

Za vse te svinjarije se seveda niti oblast niti kočevski burgarji ne zmenijo. Nemški Kočevarji so pri zadnjih občinskih volitvah nastopili skupaj s »50 stokrvnimi Jugoslovani«. Kaj jim mar da morajo delavci in kmetje stradati. Patrioti s svojo delavsko zbornico se seveda tudi ne zganejo.

Delavci in delavke! Pomoč Vam ne pride ne od fašistov, ne od klerikalcev in ne od social patriotov, zakaj vsi so hlapci srbskega ozkroma slovenskega kapitala. SAMI SE MORATE BORITI ZA SVOJE INTERESE! Zahtevajte pred vsem: ZA ENAKO DELO ENAKO PLAČILO! Zakaj bi bile ženske in mladoletniki za isto delo slabše plačani kot moški, zakaj inozemci bolje kakor domačini. Če bo vsak od Vas šel v pisarno in to zahteval, da bodo reducirali. To morate nastopiti vsi skupaj za skupne interese, za skupno

KOLEKTIVNO POGODBO!

Borite se zanjo res enotno, ne glede na politično prepričanje. Zato morate izvoliti iz svoje sredе poseben

AKCIJSKI ODBOR,

ki naj vodi pogajanja za kolektivno pogodbo. Če pa ne bodo kapitalisti ugodili Vašim zahtevam

STOPITE V ŠTRAJK

Zvežite se v ta namen z vsemi brezposelnimi in kmeti v okolici in v Kočevju, da nam pomagajo v skupni borbi. Ne verujte ne fašistom ne klerikalcem in pravtako ne social-patriotom! Pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije stopite vsi v enotno borbo z zahtevami:

ZA ENAKO DELO ENAKO PLAČILO!

ZA KOLEKTIVNO POGODBO!

PROTI VSAKEMU IZKORIŠČANJU!

ZA KRUH IN DELO!

Mestni odbor Komunistične stranke Jugoslavije v Kočevju v decembru 1933

Srezko načelstvo v Kočevju je bilo iznenadeno nad to drznostjo komunistov. Saj je žandarmerijska postaja v Kočevju dne 25. 1. 1933 pod št. 471 poročala Srezkemu načelstvu med drugim tudi tole:

Na reonu ove stanice živi tem časom 9 komunizma sumljivih oseb, katere se od strani tuk. žand. stanice nadzira in se jim sprečava vsako protidržavno delovanje. Skušalo je na vsak način izslediti storilce. Zato je izvršilo številne poizvedbe in zaslišalo osebe, ki so bile osumljene komunizma.

(Se nadaljuje)

Domači športniki

Težnja vseh partizanskih društev je, pritegniti čim več delovne mladine v svoje vrste. Partizanu Kočevje se je to v precejšnji meri tudi posrečilo.

JANEZ HOČEVAR

je vidnejši predstavnik obrtniške mladine v društvu. Kot mizarski pomočnik najde vedno toliko časa, da se redno udeležuje vsega društvenega življenja kakor tudi društvene telesnovzgojne vadbe. Je vnet nogometaš in igralec odbojke. Posebno značilno je zanj, da se bavi po težkem delu redno z igranjem badmintona. Skrbno pomaga pri organizaciji in uvajanju te nove panoge športa, ki je zajela v badmintonu precejšnji krog igralcev. Hočevar se udeležuje vseh vaj in tekmovanj v badmintonu doma in v republiškem merilu, kjer doseže vedno dobre uspehe. Njegova velika zasluga je prizadevanje za razvoj tega športa, v katerega se vključujejo tako dijaki kot industrijski vajenci. Obenem pa se vzgaja ne le sam kot športnik temveč tudi kot mlad organizator, ki bo društvu in telesni vzgoji kraja še v veliko korist in pomoč.

Ustanovitev „Občinske zveze za telesno kulturo"

Vse priprave za ustanovitev Občinske zveze za telesno kulturo v občini Kočevje so že tako napredovale, da bo v začetku meseca marca že ustanovni občni zbor. Pripravljalni odbor, v katerem so zastopniki vseh telesnovzgojnih društev v občini in je pri TVD Partizan Kočevje, je s predstavniki občinskih odborov SZDL in sindikata pregledal vse možnosti v občini in prišel do zaključka, da je taka zveza nujno potrebna, dasiravno trenutno še ni toliko raznih telesnovzgojnih društev. Prvenstvena skrb zveze bo, da bo dajala pobudo za ustanavljanje novih društev in aktivov pri čemer bo morala paziti na to, da se bo ustanavljanje novih osnovnih organizacij usmerilo tja, kjer se ljudje v glavnem zbirajo, v tovarne, podjetja, šole, stanovanjske skupnosti itd.

Glavne naloge zveze bodo, da bo skrbela preko včlanjenih organizacij za vzgojo in zdravje ljudstva ter za večjo delovno sposobnost in obrambno moč državljanov, pri čemer bo morala upoštevati načelo zdravstvene usmerjenosti, praktične uporabnosti, množičnosti in vztrajnosti. Zajeti bo morala kar največ državljanov, mladine in starejših ter jim v društvih zagotoviti metode in oblike dela, ki bodo dovolj široke in pestre ter prilagojene potrebam in željam glede na spol, starost ter poklic in na krajevne posebnosti. Osnovno sredstvo vzgojne dejavnosti so vse oblike in vrste telesnih vaj, razen tega pa skupno delo, izleti, taborjenja, tekmovanja in podobno. Sleherna vadba pa bo morala biti v skladu s splošno veljavnimi načeli sodobne telesne vzgoje, zlasti z načelom vsestranosti in zdravstvene usmerjenosti.

Občinska zveza za telesno kulturo bo odrejala oblike in načine tekmovanja za svoje področje. Skrbeti bo morala za to, da bodo tekmovanja prostovoljna in bodo zajela čim širši krog. Osnovni cilj takega tekmovanja pa bodo morala biti zdrava zabava, pravilna vzgoja, navajanje k disciplini in vzdržnosti itd. Kvaliteta športnih dosežkov pa se mora organsko razvijati iz osnov množičnosti. Zveza bo morala skrbeti tudi za vzgojo strokovnih kadrov, ki bodo morali vzgojeni po socialističnih načelih telesne vzgoje. V principu morajo biti amaterski. Zveza bo tudi skrbela za pravilni razpored in uporabo razpoložljivih telesnovzgojnih objektov. Dajala bo vspodbudo za gradnjo novih igrišč in telovadišč, pri čemer bo treba upoštevati predvsem načelo množičnosti. Zveza bo tudi razdeljevala društvom sredstva, ki jih družba daje na razpolago za telesno kulturo. Nadzirala pa bo tudi dohodke posameznih osnovnih organizacij ter njihove uporabe. V okviru splošnih načel bo morala zveza poskrbeti in pravilno usmerjati dotok sredstev za vrhunski šport. Zveza bo morala tudi izvajati koordinacijska vprašanja za delo vseh osnovnih organizacij ter pomagati društvom pri njihovem delu in iskanju novih oblik v skladu z načeli, ki jih je odobril kongres fizične kulture v Beogradu.

V kratkem smo navedli glavne smernice dela »Občinske zveze za telesno kulturo«, da bodo tako tudi občani in širša javnost v splošnem seznanjeni z važno in potrebno vlogo te zveze in nujnosti njene ustanovitve.

Socialistična zveza je kot idejni organizator teh občinskih zvez dala veliko tez za delo, o katerem bomo podrobneje razpravljali že na ustanovnem občnem zboru zveze. Na občnem zboru zveze bosta dala podrobna poročila tov. Tone Čuk, predsednik Partizana, konkretne naloge zveze za bodoče leto in tov. Arko Andrej, podpredsednik Partizana, splošni pregled telesne vzgoje po kongresu posebno še v naši občini.

TURNIR V KOČEVSKI REKI

V počastitev 40-letnice KPJ, se je 1. februarja letos začel šahovski turnir v šahovski sekciji DPD »Svoboda« Kočevska Reka,; trajal bo do 4. marca.

Za turnir se je prijavilo 22 kandidatov. Vodi ga tričlanska komisija.

Igralci, ki bodo v končnem plasmanu zasedli prvo polovico mest, pridobe naziv igralca IV. kategorije, prvoplasirani na turnirju pa dobi za nagrado šah.

ŠS Kočevska Reka je bila pred kratkim ustanovljena. V tem kratkem času je pokazala, da bo kaj kmalu postala močna borbena skupina.

IZ DELA NAŠIH DRUŠTEV

Naloge NK „Rudar"

Ena poglavitnih nalog, s katero se bavi NK »Rudar« na področju rudniških naselij, je vključevanje rudarske in delavske mladine v njegove vrste — zaradi odročnosti telesnovzgojnih naprav v mestu Kočevje. Ta misel, pogojena v zaključkih lanskoletnega kongresa telesne kulture v Beogradu, dozoreva v vseh članih društva, pa tudi prebivalcih Kočevja in rudniških naselij, ki jim je telesna vzgoja mladine zlasti pa delavske, pri srcu.

Upravni odbor društva je na zadnjih sejah, ki so posvečene pripravam za letni obračun dela, zlasti razpravljal o bodočem delu in širokih nalogah, ki čakajo društvo v letošnji sezoni, ustanavljanju novih sekcij poleg nogometne in gradnji čeprav preprostih vendar pa prepotrebnih športnih naprav. Ob dejstvu, da živi v rudniških naseljih in samskem domu nad 200 mladincev, ki poleg kulturnega izživljanja v »Svobodi« nimajo možnosti telesne vzgoje, je »Rudar« kot športna organizacija poklican, da ne samo vključuje nove nogometaše, temveč ustanavlja nove športne sekcije, ki naj vključujejo poleg nogometašev tudi mladince s smislom za druge vrste športov.

Skromne načrte društva preraščajo dejanske potrebe. Iz lastnih sredstev in s prostovoljnim delom nameravajo člani »Rudarja« zgraditi v bližini novega Rudarskega doma igrišče za mali rokomet in košarko. Z nabavo rekvizitov za namizni tenis poskušajo zbuditi interes za tekmovanje tudi v tej disciplini. V spomladanskem delu tekmovanja nameravajo vključiti v nogometu kar tri moštva. Program nogometnega tekmovanja je poleg obveznega dela izredno pester. Z gostovanji, zlasti v rudarskih revirjih, se bodo člani NK »Rudar« ne samo spoznali s tehniko igre tovariških moštev, temveč navezali z njimi tovariške in športne odnose, poglobili smisel za pošteno tekmovanje in odpirali vrata drugim športnim društvom iz Slovenije.

Poseben poudarek nameravajo posvetiti 40. obletnici ustanovitve KPJ in prazniku rudarjev 3. julija ter za počastitev tega nadvse pomembnega dogodka organizirati nogometno tekmovanje rudarskih moštev Slovenije. Že preteklo leto je nogometni turnir štirih moštev opozoril nase športno javnost Kočevja in rudarskih revirjev iz Velenja, Zagorja in Hrastnika, toda letošnje prireditve naj bi prerasle iz ozkega okvira provincialnega srečanja nogometašev v manifestacijo tovarištva delavskih športnih društev in rudarskih revirjev Slovenije.

Upravni odbor NK »Rudar« bo v bodoče posvetil v prostorih letos otvorjenega Rudarskega doma posebno pozornost tudi ideološki vzgoji svojega članstva. Poleg razgovorov o športu in teoretični športni vzgoji bo svoj čas posvečen moralni vzgoji in pomenu 40. obletnice KPJ. Delavski mladini, ki je bila v predvojni Jugoslaviji zapostavljena, gre v novi Jugoslaviji vsa pozornost.

Če bo »Rudarju« uspelo uresničiti velike naloge, je upravičeno uvrstiti ta marljivi športni kolektiv med tiste kolektive, ki jim niso mar le trenutni uspehi temveč zdrav telesni in duševni razvoj rudarske mladine.

K. F.

Ob lanskem turnirju rudarskih nogometnih moštev v Kočevju

ŽENE IN DEKLETA!

Kuharski tečaj se prične 2. marca ob 18. uri v prostorih »KRPALNICE« nasproti tiskarne. Pismene, osebne in telefonske prijave sprejema Center za pospeševanje gospodinjstva (stavba ObLO, soba 57, telefon 223) do 25. februarja. Tečaj bo trajal 6 tednov — trikrat tedensko.

POZOR!

Slike za potna dovoljenja, legitimacije, naredim v dveh urah!

Fotograf Božič, Kočevje

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše nepozabne žene, mame in stare mame

KAROLINE ILC
rojene Mihelič

iz Sodražice št. 141, se zahvaljujemo vsem za izraženo sožalje in številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Mož Anzelm, sin Stane, hčere Draga, Marija, Vida ter vnuki in vnukinje in ostalo sorodstvo.

Sodražica, Ljubljana 8. febr. 1959.

ZAHVALA

Vsem, ki ste sočustvovali z nami, darovali vence in spremili na zadnji poti, našega dragega moža, očka, brata in zeta

JOŽETA TANKA

iz Vinic, se prisrčno zahvaljujemo. Posebna zahvala gasilcem in duhovniku za poslovilne besede ob odprtem grobu ter vsem, ki so nam izrazili sožalje.

Žalujoči: žena Pavlina, sinovi Jože, Alojz in Janez, hčerka Marinka, brat Janez, sestri Ivana in Francka, družina Kozina in ostalo sorodstvo.

PREKLIC

Preklicujem žaljivke, ki sem jih izrekel proti Dečeko Angeli, gospodinji, stanujoči v Gornjih Ložinah, št. 13, p. Stara cerkev, kot neresnične in ji kaj takega ne bom več očital.

Levstek Leopold ml., delavec, Gor. Ložine št. 11.

— * —

Preklicujem, da bi Jelenovič Vlado iz Dolge vasi št. 35 nasilno prišel v moje stanovanje. Tudi obžalujem, da sem ga kasneje enkrat udaril in se njegovemu očetu Nikolaju Jelenoviču iz Dolge vasi št. 35, kot zastopniku svojega sina, zahvaljujem, da je odstopil od tož-

Kordiš Franc, avtomehanik iz Dolge vasi št. 5, p. Kočevje

ČESTITKE

Dragemu bratu Matiju Delač v Clevelandu! Iz Tvoje lepe, rojstne Kostelske doline, Ti pošiljam vroče čestitke k Tvojemu godu, ki ga boš slavil 24. februarja v krogu svoje družine. Želim Ti, da bi v veselju in zadovoljstvu preživel še dolgo let!

Tvoj brat Ivan Delač z družino in ostalo sorodstvo.

*

Ljubemu atu Matiju Jakšiču iz Slavskega laza želi vse najboljše za njegov god hčerka Ančka iz Nemčije. Mami, sestrama Micki in Tilki pa lep pozdrav.

*

Dragemu bratu in ujcu Matiji Kajfežu v Clevelandu, ZDA, želimo za god vse najboljše!

Sestra Ana Šter ter nečakinje Mimi, nežka in Ivanka z družinami.

*

Ljubemu in skrbnemu atu Jožetu Moharju iz Malega loga želijo za njegov rojstni dan vse najboljše in kličejo na mnoga leta!

Hvaležni hčerki Tončka in Ivanka z družino ter sorodniki Kačevi, Knavsovi, Požunovi in Grmovškovi.

*

Našima dragima in vzornima staršema

TEREZIJI IN FRANCU ŠILC

iz Zamostca iskreno čestitajo ob 30 letnici skupnega življenja in jima želijo še mnogo zdravih let

hvaležni otroci: Tone, Franjo, Ivan, Danilo, Anica in Rezika.

ZBOR FILATELISTIČNEGA DRUŠTVA KOČEVJE

Prejšnji mesec so imeli kočevski filatelisti svoj letni občni zbor. Pretresli so delo odbora v preteklem letu in si zadali nove naloge. Med drugim so sklenili, da bodo letos v okviru »Kulturnega tedna« in v počastitev 40. obletnice KPJ priredili v Kočevju razstavo znamk. Ljubitelji si bodo lahko ogledali znamke Jugoslavije in drugih držav. Težave pa imajo s sredstvi, imajo namreč skoro prazno blagajno, izvedba razstave pa zahteva precejšnje stroške. Z organizacijo razstave je zadolžen novi odbor.

V novi odbor društva so bili izvoljeni Andrej Arko, Miroslav Hadžič, Ivan Kirm, Janez Levstek, Viktor Ožura in Alojz Skender. Naslov društva: Filatelistično društvo Kočevje, tajnik Ivan Kirm, Kočevje, Trg Svobode 1-III.

SESTANEK V KOČEVSKI REKI

V nedeljo je bil v Kočevski Reki prvi sestanek AMD Kočevska Reka v tem letu. Predsednik društva je najprej pokazal dohodke in izdatke društva od ustanovitve do zdaj.

Na tem sestanku so bile volitve novega odbora. Izvolili so pet članov v upravni odbor in dva v nadzorni odbor.

Sklenili so, da bodo povečali število članstva ter da bodo začeli z novim tečajem. Za drugi tečaj je že sedaj nad 20 kandidatov. Nil

NAŠ OBVEŠČEVALEC

KOLEDAR

Sobota, 14. februarja — Valentin
Nedelja, 15. februarja — Jordan
Ponedeljek, 16. februarja — Danilo
Torek, 17. februarja — Silvin
Sreda, 18. februarja — Dragoslava
Četrtek, 19. februarja — Miro
Petek, 20. februarja — Leon

SPOMINSKI DNEVI

Od 19. do 20. februarja 1944. leta je bilo v Črnomlju prvo zasedanje Slovenskega narodno osvobodilnega sveta.

19. februarja 1922. leta je v Zagrebu začela izhajati »Borba«, glasilo KPJ.

20. februarja 1937. leta je bila v mariborski kaznilnici gladovna stavka političnih jetnikov.

Meseca februarja 1944. leta je bil v Ajdovcu pri Žužemberku prvi sestanek četnih, bataljonskih in brigadnih sekretarjev SKOJ iz enot na področju »Ljubljanske polrajine«; vodil ga je Rato Dugonjič, org. sekretar CK SKOJ.

GIBANJE PREBIVALSTVA KOČEVJE

Poročili so se: Janežič Julij, avtomehanik iz Kočevske Reke 51, star 28 let in Simonič Antonija, delavka iz Kočevske Reke 26, stara 27 let; Ožbolt Mirko, rudar z Mahovnika 5, star 23 let in Bohte Marija, delavka z Mahovnika 5, stara 23 let; Žvab Franc, ključavničar iz Kočevja, Trg Svobode 21, star 24 let in Ivanetič Dragica, krojaška pomočnica iz Kočevja, Trg 3. oktobra 13, stara 22 let; Žagar Viljem, kmetovalec iz Štalcarjev 8 in Curel Neža, gospodinja iz Kaptola 2; Kajfež Anton, delavec iz Kočevja, Rožna ul. 22 in Corel Marija, gospodinja iz Kaptola 3.

Rodile so: Meserko Ivana, delavka iz Kočevja, Roška c. 31 — deklico Ivanko; Zemljič Neža, delavka z Brega 10 — dečka Avgusta. V ljubljanski porodnišnici pa so rodile: Zajc Frančiška, gospodinja iz Kočevja, Ljubljanska c. 20 — dečka Franca, Kastelic Zdenka, nameščenka iz Dolge vasi 70 — deklico Ljubico, Klenec Marija iz Želin — deklico Alenko, Šafar Frančiška, gospodinja iz Mozlja 10 — dečka Zdravka, Jurca Marija, gospodinja iz Kočevja, Podgorska ul. 17 — deklico Vesno, Martinčič Marija, iz Novih Ložin 7 — deklico Slavko, Fabjan Marija iz Kočevja, Tomšičeva ul. 10 — dečka Miroslava, Škufca Tončka, nameščenka iz Kočevja, Trg svobode 2 — dečka Silva, Horvat Angela iz Želin 14 — deklico Angelco, Kambič Marija, gospodinja iz Kočevja, Rožna ul. 24 — deklico Vlasto in Štajdohar Franjica iz Kočevja, Trata 12 — deklico Roziko.

LOŠKI POTOK

Rodili sta: Debeljak Pavla, trgovska pomočnica iz Malega loga 14 — dečka Janka in Knavs Danijela, gospodinja s Hriba 33 — deklico Marijo.

DRAGA

Rodili sta: Žurga Mira, gospodinja iz Podplanine 20 — dečka Franca in Janeš Julka, gospodinja iz Podpreske 15 — dečka Bojana.

KOSTEL

Rodila je Ložar Marija, gospodinja iz Zapuž 2 — deklico Marijo.

Umrla sta: Klarič Ana, gospodinja iz Vasi 2, stara 85 let in Piškur Matija, kmet iz Banja loke 26, star 80 let.

DOLENJA VAS

V Ljubljani sta se poročila Oražem Rudolf, gozdarski tehnik iz Dolenje vasi 3, star 27 let in Zbašnik Angela, trgovska poslovodkinja iz Dolenje vasi 16, stara 23 let.

Rodili sta: Omerza Jožefa, gospodinja iz Rakitnice 36 — deklico Andrejo in Levstik Marija, gospodinja iz Dolenje vasi 50 — deklico Olgo.

Umrla je Čampa Marija, preužitkarica iz Prigorice 81, stara 79 let.

DOBREPOLJE

Poročili so se: Adamič Anton, kmetovalec iz Kompolj 123, star 29 let in Babič Milena, kmečka delavka iz Bruhanje vasi 20, stara 20 let, Babič Anton, kmetovalec iz Zagorice 29, star 30 let in Šuštar Marija, kmečka delavka iz Bruhanje vasi 23, stara 27 let.

Rodile so: Bukovec Ivana, učiteljica iz Ponikev 38 — dečka Srečka, Francelj Marija, gospodinja iz Male vasi 34 — deklico Jožefo, Bačnik Fračiška, gospodinja v Pri cerkvi 15 — Struge — deklico Vlasto. V ljubljanski porodnišnici pa so rodile: Hočevar Marija, gospodinja iz Male vasi 19 — dečka Janeza, Mramor Ljudmila, gospodinja iz Predstrug 7 — deklico Stanislavo, Strah Marija, gospodinja iz Kompolj 41 — deklico Marijo, Pugelj Marija, gospodinja iz Kolenče vasi 1 — deklico Jano in Petrič Marija, gospodinja iz Hočevja 9 — deklico Ano.

Umrli so: Mohar Marija, rojena Brodnik, preužitkarica s Ceste 65, stara 72 let, Sadar Jožefa, roj. Potokar, socialna podpiranka iz Doma počitka Ponikve, stara 72 let, Planinc Antonija, roj. Grižanič, upokojenka iz Doma počitka, Ponikve, stara 89 let in Dernuljc Jože, kmetovalec iz Lipe 11, star 74 let.

KINO

JADRAN, Kočevje: od 13. do 15. februarja angl. barvni film »Človek, ki je ljubil rdečelaske« ter ameriški barvni film »Hondo«, 18. in 19. februarja ameriški film »Pustolovščine v Burmi«, od 20. do 22. februarja italijanski barvni cinemascopski film »Možje in volkovi« ter ameriški barvni film »Ujetnik dvorca Zenda«.

SVOBODA, Rudnik: 14. in 15. februarja jugoslov. film »Suknjič«, 21. in 22. februarja amer. film »Vicend v Verdorfu«.

RIBNICA: 14. in 15. februarja francoski film »Primer dr. Laurenta«, 21. in 22. februarja slovenski film »Kala«.

SODRAŽICA: 14. in 15. februarja italijanski film »Slovo na postaji«, 21. in 22. februarja amer. barvni film »Rdeče podveze«.

LOŠKI POTOK: 15. februarja slovenski film »Ne čakaj na maj«, 22. februarja franc. film »Stopnišče za služinčad«.

VELIKE LAŠČE: 14. in 15. februarja ameriški film »Upornik«, 21. in 22. februarja japonski barvni film »Vrata pekla«.

DOBREPOLJE: 14. in 15. februarja franc. barvni cinemascopski film »Sakramenska frklja«, 18. februarja ameriški film »Dama s kamelijami«, 21. in 22. februarja ruski barvni cinemascopski film »Don Kihot«.

PONIKVE: 20. februarja amer. film »Dama s kamelijami«.

KOČEVSKA REKA: 14. in 15. februarja ameriški film »Houdini«, 21. in 22. februarja amer. barvni film »Lahko je ljubiti«.

OSILNICA: 15. februarja ameriški film »Sedem nevest za sedem bratov«, 22. februarja amer. film »Nežni akordi«.

PREDGRAD: 14. in 15. februarja ameriški film »Tajinstveno močvirje«, 21. in 22. februarja »Nanuk s severa«.

BROD NA KOLPI: 15. februarja ruski film »Dvoboj«, 22. februarja japonski film »Atomska bomba nad Hirošimo«.

PROSLAVA PREŠERNOVEGA DNE

V počastitev kulturnega praznika — Prešernovega dne priredi MKUD Matej Bor na gimnaziji Kočevje v torek, dne 17. februarja ob 20. uri v Šeškovem domu v Kočevju

akademijo

Program izvajajo dijaki gimnazije in obeh osnovnih šol.

Vstop prost. Vabljeni!

DEŽURNE TRGOVINE

Dežurno službo imajo: v soboto, 14. februarja, od 8. do 12. ure in od 14.30 do 17.30 ure, trgovina »Oskrba«, Ulica Jožeta Šeška. V soboto, 21. februarja, ob istem času pa ima dežurno službo trgovina »Potrošnik«, Reška cesta.

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Matija Cetinski — Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14 a, telefon 3-89. Naročnina je 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za inozemstvo je 800 din, oziroma 2,5 ameriškega dolarja. Tekoči račun 600-713 1-265 pri KB, podružnica za Kočevje. — Poštnina plačana v gotovini. —

Za smeh in dobro voljo

DOBROSRČNOST

SPOVEDNIK: Radujte se, zakaj jutri boste že prepevali v raju...

RAZBOJNIK: Če se vam to tako prijetno zdi, pa pojdite namesto mene pod vešala...

ZANESLJIVO ZNAMENJE

FRANCE: Naš pes čedalje slabše sliši.

JAKA: Kako pa to veš?

FRANCE: Ker ne laja več, kadar sosedova žena poje.

MODERNA MLADINA

MATI: Tako si že velika, pa se še vedno s fantki igraš.

ANICA: Ampak mamica! Čim večja sem, tem rajši jih imam.

MESTNA DEKLETA

ZINKA: Ali si že videla kako lepo verižico mi je dal moj Lojze pri zaroki?

MICI: O, že! Lani sem jo nosila nekaj tednov jaz...

PRODAM

Ugodno prodam globok otroški voziček. Vprašati na Rudniku 11, Kočevje.

EKSPOZITURA DRŽAVNEGA ZAVAROVALNEGA ZAVODA V KOČEVJU

Državni zavarovalni zavod — DOZ, podružnica Novo mesto, obvešča cenjeno prebivalstvo, da posluje od 1. II. 1959 dalje ekspozitura DOZ v Kočevju. Uradni prostor je v zgradbi Občinskega ljudskega odbora, pritličje levo, soba št. 11.

Vse informacije dobite med uradnimi urami vsak petek in soboto od 8. do 15. ure osebno ali po telefonu št. 262.

Obveščamo Vas, da delajo na mestnem področju Kočevja sledeči zastopniki: Tov. ZADNIK FRANC, Rožna ul. 27 — za vse vrste imovinskih zavarovanj (požar, vlom, zavarovanje živine, samostojne nezgode itd.), tov. ŠMALCELJ PETER Trg svobode 27, STARIČ IVAN, Gorenje 3 in KNAVS IGNAC, Mestni log 2 — vsi trije za vse vrste življenjskih zavarovanj.

Vodja organizacijske enote Kočevje pa je tov. ZIDAR IVAN, ki posluje med uradnimi urami v pisarni ekspoziture.

Državni zavarovalni zavod Vam priporoča, da sklepate zavarovanja pravočasno, ker Vam more prinesti vsako odlašanje usodne posledice. Za nizko premijo Vam nudimo naslednje vrste zavarovanj: zavarovanje proti požaru, vlomu, kombinirano zavarovanje stanovanjskih premičnin, ki združuje poleg požara in vloma tudi nezgodno zavarovanje zavarovanca in tretjih oseb, zavarovanje živine proti poginu in zasilnemu zakolu, zavarovanje avtomobilov in motorjev, nezgodno in življenjsko zavarovanje s posebnim ozirom na Vaše želje, potrebe in Vaš interes.

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD
PODRUŽNICA NOVO MESTO

NOVICE

POSREDUJEJO

Imamo kleti pod Grčmarjevo hišo. Ti imajo hudega psa, ki je sicer privezan, vendar doseže do vrat moje kleti. Sama se ne upam v klet. Že večkrat sem prosila, da bi psa na krajše privezali, pa tega nočejo storiti. Kaj naj naredim?

Č. M., Stari log

Opozorite lastnika psa, da Vam omogoči neoviran dohod do kleti. Če bi tega ne hotel storiti, zaprosite organe LM, ob priliki, ko pridejo v Stari log, da ga oni opozorijo in če bo še njim odklonil, ga bodo prijavili sodniku za prekrške, psa pa pokončali.

x x x

Po vaseh pa tudi drugod, kjer so razni uradni napisi, je še vedno napisano OLO Kočevje, čeprav okraja Kočevje že skoro dve leti ni več. Ponekod imajo ta naziv celo na uradnih žigih. Žig občinskega komiteja ZKJ ima še vedno napis »OK ZKS Kočevje«. Kaj menite k temu?

M. C., Kočevje

Napisne table z označbo kraja, občine in okraja ne utegnejo slediti reorganizaciji oblastnih organov. Poleg starega okraja so označene tudi še občine, ki so bile pred letom 1952. Toliko novih napisnih tabel pa ni tako lahko izdelati in tudi drage so. Žige pa bi res lahko že spremenili.

x x x

Zdaj v pustnem času se marsikaj sliši. V naši družbi je sedel resen mož in med nami so bili trije kadilci. Kadilci so istočasno vzeli cigarete, jaz pa sem jim z vžigalico prižgal. Ko sem hotel prižgati tretjemu, bil je to naš resni kolega, je ta odklonil in rekel: »Z eno vžigalico prižgi cigareto samo dvema, ker tretji umre.« Mislili smo, da se šali, toda on je trdil, da je to resnica. Ali lahko poveste od kod ta rek?

BB — Ljubljana

Rek je povsem praznoveren. Nastal je pred približno 57 leti. V burski vojni v začetku tega stoletja so v Južni Afriki Burci imeli številne ostro strelce in ti so ponoči ubijali angleške vojake, ko so prižigali cigarete. Navadno so imeli toliko časa, da so zadeli tretjega, ki si je pravkar z isto vžigalico prižgal cigareto.

x x x

V Vašem listu ste objavili, da nas bo te dni obiskal pismonoša in naj bi plačali 200 din za šestmesečno naročnino »Novic«. Pismonoša pa pobira 200 din za štiri mesece. Kako je s tem?

P. Žagar, pošta Stari trg

Pismonoše pobirajo 200 dinarjev za polletno naročnino našega lista. Naročnina za vse časopise se plačuje vnaprej in vsi, ki plačajo 200 din imajo poravnano naročnino za 6. mes. vnaprej. Pismonoša ne more pobirati za štiri mesece kot navajate, saj na položnici ni nikjer označeno, za koliko mesecev je naročnina.

Naročnino izterjujejo pošte na območju bivšega okraja Kočevje in mesta Ljubljane, vsem ostalim naročnikom pa smo priložili položnice in jih prosimo, da naročnino čimprej poravnajo.

x x x

Kaj pomeni izraz »koketa«? V družbi vidim, da ga nekateri ne znajo uporabljati.

T. J. Lašče

»Koketa« je francoska beseda, ki pomeni, spogledljivko, t. j. žensko, ki želi ugajati, zbujati pozornost.

x x x

A. Klepcu iz Bezgovice 8 pa bomo odgovorili v pismu.

V Ortneku snemajo film

Že dolgo se zanima Triglav-film za Ortnek in njegovo okolico, ki je primerna za snemanje. S svojimi naravnimi lepotami in lego lahko hitro in praktično izmenjava različne terene, tako v senci kakor tudi v svetlobi.

In letos v januarju, ko je vsepovsod primanjkovalo zasneženih pokrajin, je bil v Ortneku idealen snežni teren z lepimi sončnimi terasami v hribovitem svetu. Zato se je Triglav film odločil in posnel pri nas kar lepo število filmskih prizorov iz narodnoosvobodilne borbe, partizanskih pohodov in napadov na progo in vlak, saj je imel celo vlakovno kompozicijo na razpolago s primernim okoljem na železniški progi, med Ortnekom in Laščami. Okoličani so pridno pomagali s sodelovanjem ustvarjati žive in resnične slike iz tedanjih časov, saj je marsikateri od njih to že doživljal.

Ponosni smo, da bo tudi naš kraj filmsko posnet in prikazan v neštetih kino dvoranah širom naše domovine kakor tudi izven nje, kar bo tudi iz turističnega vidika velikega pomena. Ortnečani, Poljanci in Gregorci se zavedajo velikega pomena filmanja v naših krajih.

In sedaj, ko je naše kraje zopet pokril sneg, nestrpno čakamo filmsko ekipo, ki nas bo ponovno obiskala, da pri nas dokonča film »Naš dobri stari pianino«, to herojsko zgodbo v snegu.

Lepi smučarski tereni naokoli so polni bele opojnosti in čakajo naše smučarje.

Tudi za smučarsko skakalnico so idealni tereni in narava je že sama poskrbela, da nudi že kar polovico sam teren.

Pridite smučarji! Naša gorska vasica Poljana vas vabi in čaka s prelepim smučarskim zaledjem. Ne bo Vam žal. Turistični dom v Ortneku vam nudi odpočitek, priznana gostilnica pa dobro in izdatno hrano.

V. P.

Zadnji del kurentovanja v Ribnici

V Ribnici so zaključili pustovanje s Kurentovim pogrebom. V sredo 11. februarja se je zbralo v popoldanskih urah na trgu v Ribnici gotovo nad tisoč ljudi iz bližnje in daljne okolice. Ceremonija pogreba se je začeta takoj po tretji uri. Iz Brega so se pripeljali trije motoristi, za njimi pa kolona avtomobilov. Na enemu od avtomobilov je počival pokojni Kurent. Po obhodu skozi Ribnico in nazaj se je motorizirana kolona ustavila pre občinsko tehtnico. Tu so Kurenta stehtali in ga dali na nosila. Ceremonijalni »mojster« Andoljšek je imel potem v »srce« segajoči nagovor o pokojnikovih vrlinah, muzikanti, ki so tudi še pred pogrebom igrali poskočne, so najprej zaigrali žalostinko potem pa vesele, da je kar srbelo po podplatih.

Sprevod s Kurentom, pogrebci, »velikimi tremi«, ki so vodili obredne ceremonije, bili so v črnih oblekah, »imenitnik« z burovžem in drugimi pustnimi šemami ter muzikanti se je napotil po trgu, za njimi pa množica ljudi. Pogrebci so se spotoma zalagali v gostilnah s potrebnimi tekočinami, ki jim je dala moč pri premagovanju velike žalosti za pokojnim Kurentom. Zadnje dejanje pogreba se je odigralo na »ta zidanem mostu«. Kurenta so zažgali in vrgli v Bistrico. Sledilo je splošno veselje in ko so zadnji gostje odšli iz gostiln proti domu je bilo pustovanja in kurentovanja konec — do prihodnjega leta!

VELIKE LAŠČE

Na zadnji sejih obeh zborov ObLO Lašče so imenovali komisijo za nacionalizacijo najemnih zgradb in gradbenih zemljišč v Laščah. Posebna komisija pri ObLO je izdelala predlog za nacionalizacijo ožjega gradbenega okoliša v Laščah, katerega so odborniki z manjšimi spremembami potrdili. Na isti seji so sprejeli tudi odlok o pavšalni skočnini.

Nov gasilski dom v Loškem potoku

Konec januarja so imeli na Hribu v Loškem potoku gasilci letni občni zbor. Udeležilo se ga je nad 50 članov in članic ter nekaj pionirjev.

Delovni pred. zbora Knavs je članom pojasnil, zakaj je bila preložena proslava 60 obletnice društva, ki bi morala biti že lansko leto.

Izvršene so bile vse naloge, predvsem pa v preventivni dejavnosti. Društvo ima že tradicijo in številno članstvo, vendar bi se morala dvigniti disciplina, predvsem pri operativnih članih. V tednu mladosti so bili gasilci še posebno agilni. Pregledali so vse dimnike in električne napeljave. Izvršili so preglede tudi pri podjetjih. Na žagi v Travniku so ugotovili pomanjkljivo čiščenje.

Motorna brizgalna je v dobrem stanju. Ker je v sedanjem gasilskem domu vlažno, so sklenili prečistiti vse orodje.

Izčrpna poročila o delu so dali vsi člani upravnega odbora. Društvo ima dobro gasilsko opremo. Finančno stanje društva je zadovoljivo. Imajo poseben odbor za gradnjo novega gasilskega doma. Za gradnjo tega doma so porabili že nad 500.000 din. Poročano je bilo tudi, da je imela pionirska desetina lani šest vaj.

Po poročilih se je razvila živahna razprava. Predsednik ObGZ je pohvalil delo društva. Med gasilci so bila urejena nekatera notranja nesoglasja. Sprejeli so več važnih sklepov, da bo delo društva še uspešnejše.

Za predsednika gasilskega društva so izvolili Jožeta Knavsa, kateremu so vsi navzoči obljubili, da bodo pomagali pri delu. Sprejeli so tudi obvezo, da bo vsak opravil 50 prostovoljnih delovnih ur za gradnjo gasilskega doma. Načrt za novi dom je gotov, opravljeno je bilo že precej dela, vendar bodo potrebna še velika finančna sredstva, saj bo gradnja stala okoli 20 milijonov din.

Na pomoč!

P.

ČITAJTE IN ŠIRITE »NOVICE«

TO IN ONO

GUMI VOZ

»Kovaštvo« v Kočevju je znano po solidnih izdelkih. Njihov izdelek je tudi specialni gumi voz, ki je solidno izdelan. Podjetje je naredilo že več takih voz. Tak voz je posebno prikladen za hribovit teren. Vsi, ki imajo te vozove, so z njimi zelo zadovoljni in jih priporočajo tudi drugim.

NAJBOLJŠA KRAVA

Na območjih Kmetijskih zadrug Hrib, Travnik in Draga imajo 94 rodovniških krav in 31 telic, ki jih vodijo v rodovniku. Povprečna molznost te živine je razmeroma nizka — 2200 litrov mleka letno. Najboljšo kravo molznico v Loškem potoku je imel Franc Levstik iz Travnika, ki je dala lani 3700 litrov mleka.

Kmetovalci so pokazali premalo zanimanja za kvalitetni dvig rodovniške živine. Živina je tudi podhranjena in zato je razumljivo, da taka krava ne more dati večje količine mleka. Čeprav prevladuje sivorjava pasma, imajo tudi druge vrste govedi in se tako živina meša med seboj.

PREDAVANJE »POLET V VESOLJSTVO«

Univerzitetni profesor Vlado Ribarič iz Ljubljane je 3. februarja zvečer imel zanimivo predavanje o poletu v vesoljstvo. Predavanje, ki ga je organizirala Ljudska tehnika, je bilo v prostorih prosvetnega doma v Kočevski Reki.

Predavanje je bilo spremljano s filmom, kar je številne poslušalce še bolj pritegnilo.

Kljub temu, da je bilo to predavanje že pred kratkim napovedano potem pa je iz upravičenih vzrokov odpadlo, je bila dvorana do zadnjega mesta zasedena. To potrjuje veliko zanimanje prebivalcev na območju Kočevske Reke za predavanja, ki jih organizira Ljudska tehnika.

Nil—

* * *

NOVA ŠOLA NA ROBU?

Šolski otroci na Robu še sedaj, 13 let po osvoboditvi, nimajo svoje šole. V zasilnem šolskem prostoru se stiska 72 otrok. Šolsko poslopje na Robu je bilo, kakor je znano, uničeno med narodnoosvobodilno vojno. V prvih letih po osvoboditvi so začeli z zbiranjem materiala za gradnjo nove šole, šole pa še danes ni, pa tudi gradbenega materiala, ki je bil zbran, ni nikjer. Ko smo se o tem pozanimali na ObLO, so nam povedali, da je nova šola Robu potrebna, vendar zaenkrat še ni sredstev, da bi začeli z gradnjo. Gradnja šola na Robu je predvidena, kdaj bodo začeli, pa še ne.

-žem.

KOT ŽRTVE STE PADLI V BORBI ZA NAS...

ŠTEVILNE SO BILE ŽRTVE, KI SO JIH NAŠI KRAJI DALI ZA SVOBODO IN BOLJŠE ŽIVLJENJE. PRIOBČUJEMO NJIHOVE KRATKE ŽIVLJENJEPISE V POČASTITEV NJIHOVEGA SPOMINA.

JOŽE MRAMOR

Rodil se je 1908. leta na Rašici pri Velikih Laščah. Po končani osnovni šoli je šel v Ribnico, kjer se je izučil za kleparja, potem je prišel domov in opravljal kleparsko obrt. V osvobodilnem gibanju je začel že zgodaj sodelovati. Povezan je bil z brati Perhaji. Aktivist je bil od leta 1942. Zbiral je razni vojni material za NOV. Domači izdajalci so ga zaradi tega prijavili Italijanom, ki so ga 25. julija 1942 na domu aretirali, odpeljali skupaj s Tonetom Perhajem v kamnolom pod vasjo in ustrelili.

FELIKS JAKŠE

Doma je bil v Rašici, rojen je bil 17. XI. leta 1923. Po opravljeni osnovni šoli se je šel učit mizarske obrti v Št. Vid nad Ljubljano. Pod vplivom brata Alojza se je vključil v napredno politično gibanje in postal član SKOJ na Rašici. Aktivist OF je bil od leta 1942. Tega leta v začetku maja je vstopil v NOV. V znani ofenzivi leta 1942 so ga Italijani ujeli in odpeljali v taborišče na Rab. Po italijanski kapitulaciji se je vrnil v domovino z Rabsko brigado, potem je bil premeščen v Ljubljansko brigado, kjer je bil namestnik komandirja čete. V borbi z Nemci je padel v nemški ofenzivi 1. XI. 1943 na Ilovi gori.

LUDVIK INTIHAR

Rodil se je kmečki družini 29. VI. 1924 na Rašici. Ko je zaključil 8 razredov osnovne šole v Velikih Laščah, se je šel učiti za mizarja v Št. Vid nad Ljubljano. Prišla je vojna in z njo nemška okupacija tega kraja. Junija 1943. leta je dobil poziv, da je mobiliziran v nemško vojsko. Pozivu se ni hotel odzvati, temveč je odšel v partizane. Bil je v Prešernovi brigadi. V bojih je padel nekje pri Škofji Loki, kdaj, to pa ni znano.

KONRAD CIMPERMAN

Rojen je bil 19. II. 1912 na Rašici. Osnovno šolo je končal v Velikih Laščah. Ker je bil sirota, je že zgodaj okusil trpljenje revežev. Bil je delavec in je že pred vojno sodeloval v naprednih vrstah. Na Rašici je bil med prvimi, to je bilo 1941. leta, ko je delal za osvobodilno gibanje. V partizane, v Štajerski odred je šel 16. maja 1942. Padel je v neki borbi leta 1943.

TONE KOSMAČ

Iz skopih podatkov, ki so nam na razpolago, zvemo, da je bil rojen 9. VIII. 1923. leta v Gorenji vasi pri Ribnici. Kot deček je preživel večji del svojega življenja pri stari materi in tetah v Dvorski vasi. Bil je študent na trgovski akademiji v Ljubljani. Kdaj je vstopil v NOV ni znano, vemo le to, da je padel kot partizanski kurir v Gornjem gradu v Savinjski dolini meseca avgusta 1942. leta.

KAROL ŽUŽEK

Rodil se je 2. III. 1912 v Dvorski vasi. Izučil se je mesarske obrti in bil zaposlen kot mesar. V partizane je odšel 20. IX. 1943. leta. Bil je hraber borec in je napredoval do komandirja v edinici. Na pohodu na Črno vas pri Ljubljani je bil ranjen. Ujeli so ga domobranci in ga potolkli do smrti. Njegovi morilci so bili iz domačega kraja, zgodilo pa se je 1944. leta.

ANTON MENCIN

V njegovem življenjepisu beremo, da je bil rojen 15. I. 1904. v Dvorski vasi. Izučen je bil za krojača. V partizane je odšel 1943. leta. Še tega leta je bil ubit nekje ob Kolpi. Ne vemo za njegov grob.

FRANC LUNDER

Rojen je bil 1920. leta na Mali Slevici. Po poklicu je bil delavec. V partizansko vojsko se je že zgodaj vključil. Podatki o njegovem življenju in udejstvovanju v NOV so pomanjkljivi, znano je le to, da je padel v boju s sovražnikom v italijanski ofenzivi 25. VII. 1942. leta.

ANTON JAKLIČ

Tudi za Jakliča je zelo malo podatkov. Rojen je bil 24. X. 1924. leta na Mali Slevici. Bil je delavec. Kdaj je odšel v partizane ni znano, znana pa je njegova smrt. Bil je v partizanski patrulji, ko so ga ubili sovražni streli 24. III. 1943. leta v Jazbini.

JERNEJ ADAMIČ

Rodil se je 15. X. 1914. v vasi Andol. Izučil se je za tkalca in bil zaposlen v Ribnici. Že zgodaj se je vključil v osvobodilno gibanje. 12. septembra 1942. je šel s patruljo v Rob, kje so ga ujeli sovražniki. Odpeljali so ga v Ribnico in ga tu 15. septembra ustrelili.

HLOD GA JE UBIL

5. februarja se je pod Travno goro v bližini Nove Štifte pripetila nesreča, ki je terjala življenje 53 letnega Jožeta Tanka iz Vinic pri Sodražici. Tega dne je pokojni Tanko s tremi vozniki s konjem na vlako prevažal bukove hlode po cesti, ki vodi v Travno goro. Cesta je bila ledena in nevarna. Kmalu po eni uri popoldne, ko so bili skoro že vsi hlodi v dolini, se je pripetila nesreča v bližini kraja, kjer so odlagali hlode, nekaj minut od Nove Štifte. Tankov konj je imel na vlaki dva hloda. Zaradi hitrosti in zmrzali se je en hlod odpel od vprege, zadel Tanka, ki je zaostal za konjem, ga udaril, vrgel čez cestni rob in se zavalil nanj. Ponesrečenec je bil takoj mrtev. V tem stanju ga je našel voznik M. T., ki je o nesreči takoj obvestil svoja tovariša. Takoj so ga prepeljali v Sodražico, kjer pa je tamkajšnji zdravnik lahko ugotovil samo še smrt.

Pokojni Tanko je bil skrben gospodar in dober družinski oče. Med zadnjo vojno je veliko pretrpel v italijanskih taboriščih, kjer je bil dalj časa interniran. Bil je zgled naprednega kmetovalca in dovzeten za vsako napredno stvar. Na volitvah v zadružni svet KZ Sodražica je bil izvoljen za člana ZS. Z njegovim preranim grobom je nastala občutna vrzel v vrstah naprednih ljudi kraja. Imel je veliko prijateljev in znancev, ki so ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Težko prizadeti družini izrekamo sožalje.

75 LET GASILSTVA V LIVOLDU

75 let s takim jubilejem se lahko ponaša le malokatero gasilsko društvo.

Da bi to obletnico dostojno proslavili, je društvo že začelo s pripravami:

Do takrat mora biti adaptiran vsaj stari del »Našega doma«.

Če bomo dobili potrebna finančna sredstva, bomo zgradili novo orodjarnico, kajti dosedanja je premajhna, pa tudi prostor ne ustreza več, ker je na prenizkem.

Člani se pridno vežbajo, sicer v neprimernih prostorih, v kolarski delavnici Kmetijske uprave KGP. Redno obiskujejo predavanja, tako da se bodo usposobili za izprašane gasilce. Takrat računamo s prireditvijo, z vajami v sodelovanju z ostalimi društvi in veliko vrtno veselico.

—J.

GASILCI NA VELIKIH POLJANAH

Prav lepa udeležba na letnem zboru priča, da so Poljanci še vedno v prvih vrstah in da hočejo taki tudi ostati. Preventivna požarna služba je odlična. Sami niso imeli nobenega požara.

V programu za novo delovno leto imajo proslavo 50 letnico obstoja gasilske čete in pa razvitje prapora. Izbira pripravljalnega odbora, že sedaj jamči, da bosta ti dve nalogi dobro izvedeni.

Želimo, da bi se vrste operativnih in aktivnih članov in članic podvojile in da bi se pod novim gasilskim praporom zbrala vsa mladina Poljan in vseh okoliških vasi in da bi bili naši vrli poljanski gasilci še nadalje v prvih vrstah gasilske elite.

Na pomoč!

Tone Ožbolt

TABORSKA STENA

Sovražni obroč se je naglo ožil. Dvanajst partizanov, med njimi eden ranjen, je bilo obkoljenih in uklenjenih v steni, ki jim je doslej nudila tako varno zavetje. Prišel je trenutek, ko so se morali odločiti za predajo ali junaško smrt. Kot eden so se vsi odločili za zadnje. Dvanajst junaških src, ki so vedela, zakaj utripljejo, se je takoj pripravilo na zadnji, skoro brezupni boj, ki bo odločil o življenju ali smrti. Kratek posvet in začelo se je...

Italijani so streljali z vseh strani in z vsemi vrstami orožja, ki so ga tedaj imeli na razpolago. Številne bunkerje so zgradili tako za napad štaba, kakor za zavarovanje zaledja. Iz nasprotnega Šajbnika so uporabili artilerijo in streljali kar direktno. Najdeni kosi teh izstrelkov iz štabnih prostorov so v kočevskem in ljubljanskem muzeju. Skozi Drago in Medvedjek so prišli s tanki v neposredno ozadje Taborske stene. Tanki so jim zlasti služili za obrambo zaledja, medtem ko so iz letal mitraljirali z boka. Metali so tromblonke in plinske bombe, ročnih granat pa toliko, da je še danes po tolikih letih lahko ugotoviti, da je bila tod zemlja dobesedno — posuta z železjem. Partizani pa so kljub nenavadni premoči v moštvu in vsestranski oborožitvi Italijanov uspešno odbijali vse napade in jih niso pustili blizu, saj ti niso mogli ves čas pravega peklenskega boja preiti tistih borih 60 metrov do štabnih prostorov. Partizanski streli so zadevali v živo. Uporaba vsakega naboja je bila premišljena, da bi zaloge vzdržale dalj časa. Polnih 12 ur je divjala borba, vendar brez uspeha, zato so Italijani naknadno dobili v pomoč metalce plamena, da bi tako z umetnim ognjem porazili partizane.

Bilo je okrog pete ure popoldne. V štabu je bilo vse v ognju. Italijanom je uspelo prodreti do vhoda v partizanski štab, toda preživeli borci so v tem strašnem in usodnem trenutku zbrali vse moči. Kar s pestmi so navalili na Italijane, ki so rinili skozi vhod v votlino. Posebno drzen je bil Matjaž. Med italijanskimi vojaki se je prerival tudi njihov poveljnik, da bi bil med prvimi v votlini in si takoj prisvojil vojaške časti in še kaj drugega. Matjaž je planil, ga ves srdit zgrabil in z vso silo stisnil za vrat, da je oni belo pogledal, nato pa ga sunkovito treščil v prepad, kjer je v breznu končal za vedno. Ta prizor je popolnoma zmedel Italijane. Kot miši pred mačko so odskočili s stopnišča na svoje izhodiščne položaje. Sledil je kratek premor. Za tem pa je zaropotalo z vseh strani. Dolgi rafali strojnic so čez čas utihnili ter se ponovno v presledkih oglašali s še večjo silo. Nanje so partizani odgovarjali le, če je bilo potrebno. Zbirali so poslednje moči in se pripravljali za nov sovražni sunek, ki je sledil proti večeru. Bil je najstrašnejši. Najprej direktni topovski izstrelki, zatem pa takoj metalci plamena ter vse ostalo. Nekoč tako tiha in mirna Taborska stena je bila v tem trenutku kot goreča baklja, ki se je ob močnih eksplozijah drobila. Zemlja in z njo vred pečina, vse se je treslo, kakor ob močnem potresu. Partizanske vrste so se naglo redčile. Sovražnik je pozival partizane k predaji. Partizani pa so odločno odklanjali njihove pozive ter s pesmijo in ognjem odgovarjali. Boj bo odločil o svobodnem življenju ali častni smrti.

Pečina se je vedno močneje stresala. Val grozotnega ognja iz metalca plamena je z vso silo razsajal. Zdelo se je, da se je vnela živa stena, in da je že vsega konec. Prednje položaje so morali partizani zapustiti in se umakniti na varneje. Ta silni plamen in pa strašen trušč jih je prisilil, da so se povlekli globlje v notranjost votline. Matjaž je bil ranjen. Imel je zlomljeno roko, vendar ni prenehal. Ko z njo ni mogel več, je začel streljati z drugo roko. Uničiti je hotel čimveč fašistične drhali, ki se je skušala vgnezditi na naši zemlji, na kateri je napravila že toliko gorja. Spet je proti njemu zdrdral rafal in mu zmaličil še obe nogi. Matjaž, ta hrabri Matjaž tudi sedaj ni odnehal. Stisnil je zobe, kajti bolečine so bile strašne in meril je dalje. Iz prednjega položaja se nikakor ni hotel umakniti. Tu je krvavel in se uporno boril, dokler ga niso borci s silo prijeli in ga težko ranjenega odnesli na varnejše. Aleks in ostali so v tem brezupnem boju udarjali dalje. V dopoldanskih urah je partizanom v taborski steni prišel v pomoč del Zidanškovega bataljona. Trikrat so Italijanom udarili v hrbet, a številčna in tehnična premoč sovražnika je odbila vse tri juriše utrujenih borcev, ki so imeli le pet strojnic.

Štab odreda je nudil takojšnjo pomoč. Poslal je kurirje po čete, ki so bile v zasedah po tem razsežnem gorskem terenu. Joži Zidar pripoveduje: »Na vso moč sem hitel in po nalogu odrednega komisarja Florjana pripeljal četo iz zasede pri Kočevski Reki.« Tudi ta enota ni mogla ničesar storiti močno utrjeni in oboroženi italijanski vojski. Podobno pripoveduje Franc Debeljak iz Dolge vasi pri Kočevju, ki je bil med tistimi, ki so sovražniku vpadli v hrbet. V teh ostrih spopadih je padlo več partizanov, ki so prišli v pomoč, med njimi dva brata, Ljubljančana, neznani mitraljezec, Crnkovič iz Podsten pri Banja loki in drugi.

Boji v štabu se nadaljujejo, Le nekaj borcev še zadržuje močno sovražno vojsko. Streliva je vse manj, skoraj nič. Samo nekaj nabojev je še na razpolago. Sonce polagoma zahaja in izza Kljukovega vrha proti Dragarskemu pošilja svoje zadnje žarke, ki polagoma izginejo med visokim drevjem. Italijani znova pritisnejo z vso silo. Zdaj omahne učitelj Vrtačnik iz Loškega potoka. Takoj za njim Koncilija Slavko - Aleks iz Celja. Kaj storiti? Zopet kratek posvet. Umakniti se čimprej v sosednjo votlino, ki jo loči od štabnega prostora močan skalni predal z majhnim rovom, ki je bil le ob plezanju uporaben za prehod. Ta rov bodo zasuli in se zavarovali pred Italijani. Tako sklenejo preživeli, od celodnevne borbe izmučeni borci, ki nimajo nobenega drugega izhoda več. Drug za drugim zlezejo skozi luknjo v sosednjo votlino, kamor so bili že pred tem umaknili ranjence. Zdaj vhod skozi luknjo z druge strani zadelajo s kamenjem, zasujejo s prstjo in se pripravijo na končni spopad. Med tem Italijani že navalijo na štabne prostore, kjer je še vedno vse v plamenu. Takoj ugotovijo, da s partizani še ni konec in da so v sosednji votlini te mogočne pečine. Ponovno začno obmetavati tudi ta del votline s plinskimi in drugimi bombami. V notranjosti pečine se to treskanje in bobnanje sliši tako strašno, da ob nemiru prične drhteti srce še tako hrabremu in neustrašenemu borcu.

(Se nadaljuje)